

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Cetrletno Din 7.50, polletno Din 15.—
celoletno Din 30.—

Mi zmagujemo, klerikalci propadajo

(Nadaljnji izidi občinskih volitev)

Prošlo nedeljo so se vršile, oziroma nadaljevale občinske volitve v okrajih: Litija, Kamnik, Radovljica, Kranj, Novo mesto in Črnomelj. Za poraze, ki jih je tod ubrala klerikalna stranka, je pač najznačilnejše, da si kričavi «Domoljub» ne upa objaviti niti enega podrobnega volilnega rezultata, temveč samo psuje «liberalce» kakor star cigán in pravi o njih, da skušajo «svoj poraz skrivati in olepšati». Mi bomo v naslednjem podali kratek pregled s številkami, ki so že zagledale beli dan, pa jih niti eden klerikalni list doslej še ni skušal ovreči. «Slovenec», ki je takoj v ponedeljek oznanil «veličastno zmago SLS», je stisnil rep-med noge, se izogiblje števil in skuša pozornost nad klerikalnim porazom obrniti na drug tir z zavijanji in praznim bučanjem.

Da pričnemo na pravičnem kraju, moramo povedati, da je bilo nazadovanje klerikalcev v nedeljo še najmanj občutno v litijskem okraju. Tu so klerikalci obdržali svoje postojanke povsod tam, kjer JDS še ni izvedla svoje organizacije, in pa v hrbovskih občinah, kjer so bile vložene samo klerikalne liste. Navzlic temu je beležiti porast naprednih glasov napram skupščinskimi volitvam tudi v litijskem okraju in bo klerikalcem povzročal še obilo skrbi do prihodnjih volitev.

V kamniškem okraju je začela napredna misel mogočno prodirati. Klerikalci so izgubili celo vrsto občin in njihovi glasovi so od lanskih skupščinskih volitev padli za polovico. Zato pa so se napredne kroglice pomnožile tako, da jih je v nedeljo na enajstih voliščih bilo še enkrat toliko kakor lani na vseh voliščih kamniškega okraja.

V radovljiškem okraju je bil pač najbolj značilen izid v občini Begunje, v rojstnem kraju škofa Jegliča. Tu so demokrati dobili 68 glasov (5 odbornikov), napredna gospodarska stranka 21 glasov (1 odbornik), klerikalna stranka pa samo 59 glasov in tri odbornike. Klerikalci so padli od lanskih 148 glasov na 59, in to v škofovi občini! Temu primerni so seveda tudi klerikalni porazi v ostalih občinah. Izgubili so jih deset.

V novomeškem okraju so se v nedeljo vršile volitve v 10 občinah, v katerih so klerikalci porazno padli v glasovih, demokrati in samostojneži pa močno narasli. Od

10 občin so jih klerikalci izobubili 4. Posebno lepa je bila demokratska zmaga v Beli cerkvi, kjer je JDS dobila 76 glasov in 11 odbornikov, združeni samostojneži in klerikalci pa samo 45 glasov in 6 odbornikov.

V Beli Krajini (črnomeljski okraj) so klerikalci od 6 svojih občin obdržali samo eno, in sicer Talči vrh. Adlešiči, Butoraj, Radenci, Sinji vrh in Tanča gora pa so prešle v čvrste napredne roke. V celoti so klerikalci tod dobili samo 184 glasov, demokrati in SKS. 228 ter radičevci 78 glasov. Klerikalcem v Beli Krajini tudi nič ni pomagalo slepomišenje z «republikanskimi listami». Radičevski glasovi so šli samo na klerikalno škodo...

Takšno napredovanje naprednih skupin po deželi je razveseljivo. Res je, klerikalci se še po svojih glasilih lahko hvalijo kakor star razpisnik: toliko in toliko občin pa le še imamo. Tako govorijo vsi bahači, ki stojijo pred kantom. Tudi mi naprednjaki se zavedamo, da bo treba še obilo boja, preden do zadnje vasi iztrebimo klerikalizem, ki tišči našo slovensko zemljo kakor meglena plesen. Brez boja ni zmage, čim vztrajnejša je borba, tem trdnejša bo končna zmaga. Toda zadovoljivi rezultati dosedanjih občinskih volitev nas podkrepjujejo za nadaljnje delo. Mi zmagujemo, klerikalci propadajo! To ostane odslej naša čvrsta zavest, ki nas bo vodila naprej za praporom Svobode, Enakosti in Bratstva.

Dosedanji naši uspehi naj podkrepijo naprednjake v onih občinah, kjer se volitve še vršijo. Naprednjaki, vsi volit, da pokažemo našo napredujočo silo!

Brezverstvo in drug klerikalni lim

Polomija klerikalne politike v Beogradu spravlja voditelje SLS v obup. Klerikalni somišljeniki po deželi pričenjajo uvidevati, da je bilo 21 klerikalnih poslancev v Beogradu brez vsakega pomena. Uvidelo pa je ljudstvo tudi, da z avtonomijo ne bo nič in da si končno tudi ne more ničesar obetati od avtonomije, ki bi pač ne mogla «pricoprati» zlatih ur z neba. Ljudje vedo, da si klerikalci želijo avtonomije le zato, da bi vsaj v naši Sloveniji lahko nemoteno paševali, ker jim v drugih pokrajinah države pšenica ne cvete.

Spričo takega nazadovanja klerikalne moči je razumljivo, da iščejo klerikalni voditelji sredstev za prekritje in prevpitje svojih senčnih strani, da bi se jim volilci ne izneverili.

Prvo, kar so klerikalci hoteli izrabiti v ponovno osveženje svoje moči, so bili trboveljski dogodki, katere so po svoje zavili in se o njih lagali v svojem časopisju tako, kakor menda znajo lagati na vsem svetu samo naši patentirani «katoličani». Dasi vsi vemo, da so nahujskani in zaslepljeni komunisti prvi napadli ter umorili tri Orjunaše, nakar so jim ti vrnili milo za drago, je vendar klerikalno časopisje vzelo v zaščito le komuniste in napadalo samo Orjunaše. S tem je pokazalo simpatije za prevratne elemente, katerih somišljeniki so v Rusiji pobili na sto tisoče političnih nasprotnikov. Tudi naši komunisti se pripravljajo, da bi na enak način — kakor v Rusiji — zavladali v Jugoslaviji.

Znano je tudi, da komunizem pridiguje popolno brezverstvo. Ruski komunisti brezobzirno zapirajo cerkve in streljajo duhovnike kakor divje živali, česar ne delajo nikjer na svetu kakšne druge stranke, ki so na krmilu. Naših klerikalcev brezverski komunizem nič ne moti; oni se mirno vežejo z brezverskimi komunisti, a po deželi kričijo na naprednjake: Glejte jih brezverce, ne volite jih, zaničujte jih itd.

To trobentanje o brezverstvu naprednjakov je drugo sredstvo, ki se ga poslužujejo klerikalci, da bi nasuli peska v oči svojim somišljenikom, ki so se jim pričeli izneverjevati.

«Domoljub» kriči tudi, da smo zato brezverci, ker napadamo duhovščino. Mi ne napadamo duhovščine zato, ker je duhovščina, temveč napadamo le one duhovnike, ki so pozabili, da so najprej Kristovi namestniki in šele potem smejo biti politiki, in to dostojni politiki, kakor to zahteva njihov poklic. Kaj mislite, da bomo molčali in prekrivali s plaščem prizanesljivosti duhovniške grehe in pregreške, ki jih nerazsodno ljudstvo vidi ter se po njih pohujšuje, misleč v svoji zaverjenosti v duhovščino: Kar je duhovniku dovoljeno, smemo tudi mi. Borba proti slabi duhovščini ni borba proti veri in tudi ne vemo, kakšen pomen naj bi imel protiverski boj.

Demokratska stranka je bila v zvezi z drugimi naprednjaki že na vladi in tvorila z njimi ogromno večino v narodni skupščini, torej je imela polno moč, toda

nikdar ni nastopala proti veri, temveč le proti zlorabi vere po politikujočih duhovnikih. Demokratska stranka zahteva le, da se iz božjega lirama požene politika, ter nadvse želi, da se v interesu cerkve same duhovnik tudi izven cerkve obnaša v političnem življenju primerno svojemu vzvišenemu poklicu.

To, kar danes počenjajo nekateri duhovniki, presega vsake meje dostojnosti. Vzemimo samo vzglede, s kakšnimi podlimi in božjega namestnika nevrednimi besedami napadajo nekateri duhovniki naš list. Mi se bomo kljub vsemu napadanju brezobzirno borili za čistost vere, ki naj bo brez politične primesi. Mi imamo v naših vrstah tudi nekaj duhovnikov poštenjakov, ki odpravljajo našo borbo proti zlorabi vere v politične svrhe pri našem lahkovernem ljudstvu.

Pustite svojo stranko, ki temelji na zlorabi vere, vrzite politiko iz cerkve, in videli boste, da bo vera trdnjša kot kdaj prej. Vaše sedanje početje pohujšuje ljudi in ustvarja brezverce, ker spričo takega stanja izgubljajo ljudje zaupanje v cerkev. Mi, ki želimo odpravo verskih zlorab, smo torej bolj za vero nego oni, ki se z umazanim pisanjem in zlobnim klevetanjem postavljajo za branilce vere, poleg tega pa se vežejo z ljudmi, ki hočejo nasiloma uničiti cerkev, to je s komunisti.

Vidovdan

10letnica sarajevskega atentata.

Vidovdan je jugoslovanski narodni praznik, ki ga proslavljamo vsako leto 28. junija. V prejšnji srbski kraljevini se je na Vidovdan obnavljal spomin na leto 1379., ko je na Kosovem polju v grozoviti odločilni bitki s Turki padel srbski car Lazar in z njim vred mnogo srbskih junakov. S tem je na Vidovdan leta 1379. propadlo slavno srbsko carstvo in nastopila je črna doba turškega gospodarsva. Toda srbski rod je ravno iz Kosovske žaloigre črpal moč za neprestane

odpore proti turškemu jarmu in za nezlomljivo željo po osvoboditvi. V balkanski vojni leta 1913. je bilo Kosovo polje maščevano in zdaj se je začela svitati zarja svobode tudi nam Jugoslovenom, ki smo tičali pod gospodstvom nadutih habsburških gospodarjev.

Takratni habsburški prestolonaslednik Franc Ferdinand je v svoji mržnji proti Srbom in Jugoslovanom sploh hotel leta 1914. pokazati avstrijsko-nemško oblast in je dal prirediti manevre ob bosansko-srbski meji. To je bilo čisto navadno izzivanje. Še bolj pa se je izkazala njegova oholost v tem, da je ravno na Vidovdan hotel imeti svečani sprejem v Sarajevu. Zaman so mu prihajala svarila, naj ne draži srbskih mučeniških spominov. Franc Ferdinand je vzel še soprogo in mnogoštevilno spremstvo s seboj in se na Vidovdan dopoldne peljal skozi sarajevske ulice na magistrat, kjer so ga čakali dostojanstveniki. Naenkrat je priletela bomba, ki jo je vrgel Čabrinović. Eksplozirala pa je za avtomobilom in je ranila le par gledalcev. — Franc Ferdinand je ves divji pridirjal na občino, kjer so ga rotili, naj se ne podá več na ulico. Toda trmoglav, kakor je bil, je s soprogo znova sedel v avtomobil in se peljal nazaj. Ob ovinku pa sta že padla dva sreča, ki ju je oddal mladi dijak Princip iz samokresa. Oba sta bila smrtonosna.

Vest o smrti habsburškega prestolonaslednika in njegove soproge se je takoj razširila po vsej monarhiji. V Sarajevu in drugod pa se je začelo takoj divje preganjanje Srbov in zavednih Jugoslovenov. Divjaštva, kakor jih je takrat uganjala policija, se ne dajo popisati. — Pri nas pa so klerikalci in nemškutarji začeli uganjati sirovosti, ki ne ostanejo nikoli pozabljene. «Slovenec» in ostali klerikalni listi so se cedili od samega habsburškega slijanja, obenem pa so tudi bruhalo žveplo in ogenj nad Srbe in nad slovenske narodnjake. Klerikalci so takoj na shodih in v listih začeli hujskati na vojno. Četudi se je dobro vedelo, da srbska vlada ni bila v zvezi z atentatom, so krvi željni

avstrijski mogotci vendar nasledili hujskaštvu ter Srbiji napovedali vojno. S tem je izbruhnil svetovni požar, čigar grozote so nam še v spominu. Kolikor pa pri tem le preveč pozabljamo, da so na krivdi svetovnega klanja imeli svoje prste vmes klerikalci, toliko znamo premalo ceniti dejstvo, da nam je le petletna svetovna vojna z vsem trpljenjem in žrtvovanjem stotisočerih srbskih in jugoslovanskih življenj prinesla svobodo in uedinjenje.

Kakor na ruševinah požara smo začeli graditi stavbo nove države, ki je končno dobila svoj temelj s tem, da je bila na Vidovdan leta 1922. sprejeta ustava. Odtlej je tudi Vidovdan proglašen za splošni narodni praznik v naši kraljevini.

Letos smo torej v vidovdanski proslavi združili troje velikih zgodovinskih spominov: kosovsko tragedijo, ustavo in desetletnico sarajevskega atentata, ki je zaradi žrtvovanja za idejo zahteval smrt neustrašnih mladih atentatorjev.

V Ljubljani je Orjuna priredila veličastno vidovdansko slavo. Na predvečer se je vršila po mestu sijajna bakljada, na Vidovdan dopoldne pa razvitje prapora na Sentjakobskem trgu in nato svečan obhod po mestu. Slavnosti je prisostvovala vsa narodnozavedna Ljubljana, ki je navdušeno pozdravljala številne čete jugoslovenskih nacionalistov.

Sokolstvo je letošnji Vidovdan proslavilo z velikim zletom v Sarajevu, kamor je dospelo nad 30.000 Sokolov iz vse države, kraljev zastopnik, poedini ministri in ogromne množice ljudstva. Sarajevski zlet je uspel nad vse pričakovanje.

V posameznih krajih Slovenije in države se je vidovdanska proslava izvršila povsod v primernem obsegu in dostojnosti. Samo klerikalci in drugi separatisti, ki jim smrdi, kar je narodaega, so se pouhnili. Skelela jih je vest ob spominu na njihovo početje pred desetimi leti.

Anton Stražar:

Mačeha s Kompoljskega gradu

(12. nadaljevanje.)

Vitez Juraj je v svojem življenju doživel malo takih nežnih in radostnih trenutkov kakot takrat, ko so krščevali njegovega vnuka. Na njegovo izrecno željo so novorojenemu potomcu kompolske obitelji določili njegovo ime. Pa tudi mlada mati Milica in Jošt sta v svojem detetu videla krono življenjske sreče, ki ju je še bolj zvezala v zvestobi in ljubezni.

H krstni svečanosti je bilo povabljenih obilo sorodnikov in prijateljev, predvsem seveda vsi oni, ki smo jih spoznali že na svatbi. Krščeval je opat, kumoval pa sam vitez Juraj, ki je dal prirediti celotno slavo in pri tem tudi ni pozabil na revne ljudi svojega okoliša. Kdor je ta dan prišel v grad, sta mu bila na razpolago jed in pijača, kolikor ga je bila volja. Prihajali so gosti kar na dvorišče, kjer je postrežbo nadzoroval sam oskrbnik Janko. Popoldne je stopil na dvorišče tudi vitez Juraj z Joštom, da se prepričata, če imajo vsega zadosti. V pogovoru z ljudmi zadene tudi na berača Rožmarina,

ki je skrbel za zabavo s svojimi zasoljenimi šalami in dovtipi.

«Odkod ste pa vi, Rožmarin?» nagovori Juraj šaljivca.

«Ej, žlahtni gospod, moj dom je prav za prav ves svet. Toda rodil sem se na Štajerskem in še zdaj rad tja zahajam. Potožiti pa moram, da naš graščak ni vašega kova. Da bi ga obgrizlo tri sto volkov in njegovoestro vred!»

«Na katerem gradu je to?»

«Pod Vrbovec spadam. Pa zadnje mesece mi presneto malo diši tja hodi. Zlodej je pritresel našim ljudem za pokoro smrduha na grad; sestra njegova, ta je pa še hujsi zmaj.»

«Njuno ime?»

«Oh, tisti volkodlak je Lenard, sestra pa Uršula — žalostna sta ju njuna svetnika, zlodej ju menda pa že komaj pričakuje.»

Juraju je bilo dovolj. Torej Lenard in izpridena žena Uršula uganjata hudobijo na vrbovskem gradu. . . . Kakor šiba božja nedolžnim in pokornim tlačanom v onj lepi zadrečki dolini! Nekak nemir je vitezju Juraju legel na srce, kakor lahna meglica, ki zakrije svit dneva. Komaj se je Juraj oddaljil od družbe gostačev na dvorišču, mu prihi

Janko naznanit prihod mladega viteza, ki bi rad nujno govoril z gospodarjem.

«Je povedal svoje ime?»

«Da — vitez Rupert!»

«O, živio!» se razveseli Juraj in že hiti proti glavnim vratom, kjer mu je v umerjenem viteškem koraku stopal naproti novo došli domačin. V hipu sta bila Juraj in Rupert kakor stara znanca. Toda Rupert je bil silno resen in je prosil kratkega pojasnila o smrti svoje matere.

Po sebi je umljivo, da je bil nadvse gostoljubno sprejet. Vitez Juraj ga je uvedel v dvorano med zbrano družbo in ga predstavil. Nato mu je začel izpovedovati, kar je imel naročila od pokojne Dihurke. Ko je končal ter Rupertu izročil poslednji materin pozdrav in imetje, se Rupert navzlic svojemu viteštvu ni mogel ubraniti solz. Nagnil se je ob stol, zakril obličje in vzdihnil: «O mati moja pokojna, vse ste prestali, kar je svet terjal od Vas, vse zaradi mene in mojega očeta!»

Vsi grajski so postali ginjeni ob teh besedah. Najrečeje sočutje pa je kazala Rožeška Marcela, ki je takoj spoznala Rupertovo plemenitost. Sama se ni zavedala, odkod so se vzele besede, ki jih je prva izpregovorila Rupertu v tolažbo:

Politični pregled

V ospredju političnega interesa na Slovenskem stojijo

občinske volitve,

ki so se v pretežnem številu občin že izvršile, v nekaterih občinah pa še pridejo v kratkem na vrsto. Izidi bolj in bolj vrtajo luknje v klerikalno barko, dočim napredna sloga odnaša nadvse razveseljive uspehe. Podrobnejši pregled občinskih volitev, ki so se vršile minulo nedeljo, in ga objavljamo posebej, dokazuje, da naše ljudstvo vedno temeljiteje začenja obračunavati s klerikalnim obljubarstvom in tigrovsko nesposobnostjo.

Porazi pri občinskih volitvah spravlja jo klerikalno vodstvo v obup, ker mu izpodbijajo tla za vsaktero resnejšo akcijo v širši politiki. Klerikalni tigri ne vedo, kaj bi počeli, da rešijo, kar se še rešiti dá.

Opozicijski blok je raztrgan,

ker se je Radić s svojim odhodom v Moskvo vrgel v valove boljševizma. Ostali dr. Koroščevi zavezniki pa tudi žanjajo enako usodo, kakor naši tigri. Vofilci jim odpovedujejo zvestobo. Vse to pa seveda utrjuje položaj nacionalne koalicije, ki dela po jasno začrtanem programu in pridobiva vedno bolj na moči in zaupanju zavednih državljanov. Reševanje notranje-politične situacije stopa v odločilno fazo.

V ponedeljek je

Pašić dospel na Bled.

Bil je sprejet kot kraljev gost in je v avdi-jencah podal svoje mišljenje. Učinki njegovega prihoda bodo kmalu vidni. V vladi se zamenjajo trije radikalni ministri, tej rekonstrukciji pa naj bi čimprej sledil raz-pust narodne skupščine, da se izvedejo nove volitve.

To je za izhod iz sedanjega položaja najumestnejše. Parlament, kakršnega smo imeli celo leto, se je izkazal kot dela nezmožen. Brezplodna gonja naših tigrov

in ostalih separatistov je onemogočala vsako stvarno delo, dočim se vladno krmilo zopet ni moglo izročiti v roke raznim sanjačem opozicijskega bloka in s tem v milost in nemilost prekucuškega Radića. skih naklepov se je pokazalo takoj po od-Kako umestna je bila prepričitev opozicijskih naklepov, se je pokazalo takoj po goditvi skupščinskih sej, ko jo je Radić z Dunaja mahnil naravnost v Moskvo

boljševikom v objem.

Poslal je sicer sporočila, da se je tja podal na vpludno povabilo boljševiških magnatov, kar pa se je kmalu izkazalo za lažno baharijo. Radić se je po lastnem nagibu podal k boljševiškim rabljem in jim obljubil, da tudi svoje hrvatske seljake prevede v komunistični tabor. To pa se je tudi zapeljanim hrvatskim množicam zazdelo preveč in se je med njimi začelo buditi nezadovoljstvo napram nepreračunljivim skokom «voditelja» Radića. V strahu pred uporom lastnih volilcev je Radić začel umikati svoje načrte in je pričakovati, da se v kratkih dneh pritepe zopet nazaj na Dunaj. Domov si seveda ne upa, ker je zagrebško državno pravdnništvo

proti Radiću vložilo obsežno obtožnico

radi številnih činov veleizdajalstva in rovarstva proti naši državi. Z Radićem vred so obtoženi tudi trije podpredsedniki njegove stranke in štirje njegovi poslanci, ker so očitno rovarili proti državi ter hujskali ljudstvo proti armadi. Strahopetni Radić si seveda ne bo upal priti dajat odgovor za svoja početja. Takšni so vsi gostobesedni prekucuhi z našimi tigri vred: hujskajo nezavedno ljudstvo do skrajnosti, kadar pa jih pravica pozove na odgovor, zlezejo v svoje luknje. Bolj in bolj se vidi, da pri nas vlada preveč popustljivosti in da bo treba svobodo v naši državi zaščititi pred peklenskimi zlorabami hujskačev, separatističnih zagrizencev in zavratnih rovarjev.

V zunanjem političnem svetu je zadnja dva tedna vzbujala največ interesa kriza v Italiji, ki jo je povzročil

umor socijalističnega poslanca Matteottija. Tega moža je namreč družba nekaterih znanih fašistov v strahu pred njegovimi obtožbami z avtomobilom odpeljala v samoto in mu končala življenje. Ves svet se je začel zgražati nad tem nečloveštvom. Mussolinijeva fašistovska vlada pa je padla v težko krizo, ki se počasi izgaja, rešena pa še ni.

Tudi mi smo imeli minoli teden resen spor z Italijo radi

incidentov pri Planini in Uncu.

Pri Planini so laški financarji ponoči udrli čez našo mejo, napadli neko obmejno hišo in nato obstrelili našega obmejnega stražnika. Naslednjo noč pa je neznana družba napadla italijanske stražnike in streljala nanje. Naši klerikalci so ta incident hitro izrabili za svoje izdajalske nagibe ter v «Slovenca» zapisali, da so vpad priredili naši jugoslovanski nacionalisti. «Slovečeva izdajalska zahrbtnost je v vsej javnosti vzbudila gnus in obsojanje, posebno še, ko preiskava ni mogla dognati, kdo je bil napadalec. Spor med našo državo in Italijo se je mirno poravnal; «Slovenec» pa je s svojo podlostjo prilepil na klerikalni prapor nov dokument izdajalstva, denuncijantstva in brezdomovinstva, s katerim so klerikalci pred 10 leti in med vojno služili habsburškim krvnikom, zdaj pa Lahom in vsakomur, ki ima kaj proti naši državi.

Dopisi

RAKEK. Klerikalni zagrizenec kaplan Košiček je prvotno grozil z ukinitvijo maš in faktično to tudi storil, ker so hodila dekleta odkritih glav v cerkev proti njegovi volji. Možak je mislil pri tem seveda na naše Sokolice. Po prošnji nekaterih klerikalcev je sicer obnovil maševanje, a njegova nejevolja nad odkritimi glavami je rodila sad. Klerikalne

«Pomilujem Vas, brat v trpljenju. Razumem Vaše gorje, ker čutim svoje . . .!»

Rupert dvigne glavo, blažljivo so nanj vplivale te besede, kakor balzam na odprto rano. V sočutju se je srečalo četvero iskrenih oči — in že je to sočutje rodilo kal ljubezni, ki je začela rasti kakor čudotvorna roža med trnjem . . .

— — — Za Ruperta se je začelo novo življenje na gostoljubnem Kopoljskem gradu. Kako so mu vsi šli na roko, kako je bil naglo prištet k obitelji! Vitez Juraj je bil z njim očetovsko pokroviteljski; Jošt in Rupert pa sta postala kakor brata. Kjer in kolikor je mogel, je Rupert vežbal Jošta v vseh viteških okretnostih in sposobnostih, ki jih je v bogati meri prinesel seboj iz italijanske plemiške vzgoje. Pa tudi Jošt je bil fant, dovtopen za vse to, rojen kmečki plemenitnik po značaju, postavi in razumu. Tekom treh tednov se je z Rupertom že izborno kosal v sukanju orožja, na lovu tudi v plenu in za nikomer zaostajal in v uglajenosti se je navzel vseh Rupertovih viteških kretenj . . . junak, da je imela mlada ženka Milica pravo dopajenje nad njim. A tudi Rupertu je že zorela ljubezenska sreča. Marcela je postala njegova izvoljenka. Koliko sta si imela povedati ob sanjavih večerih na vrtu! Ljubezni nista

skrivala in tako je po treh tednih prišlo do zaroke, ki so jo opravili v obliki domačega praznika. Ko je torej ta stvar tudi bila opravljena, se je Rupert odločil v poset k celjskim grofom, da mu po možnosti odstopijo kakšen grad v zakup, dokler ne postavi lastnega. Ko se je poslavljaj, je tolažil Marcelo:

«Ne žaluj, nevestica, četudi bo moja pot malo daljša, ker bom moral bržčas slediti za celjskimi grofi po deželi, ker se vedno potikajo okrog po svojih gradovih. Upam pa, da najdem varno gnezdece za naju. Saj življenje najino je bilo do sedaj podobno kletkam. Odslej pa bo drugače. Zatorej na veselo svidenje!»

Težko so Kopoljski pričakovali Rupertov povratek. Mineval je namreč teden za tednom, a Ruperta ni bilo, niti sporočila o njem. Seveda je bila najtežje prizadeta zaradi negotovosti Marcela. Zdaj pa je njo tolažila Milica.

Že se je jelo nagibati poletje, ko je Rupert vendarle srečno pridirjal nazaj, vsem v veliko veselje. Imel pa je tudi dosti povedati. Ko v Celju ni našel nikogar, je obredel vso Kranjsko in Štajersko dol do hrvaške meje. Ko se je vračal nazaj, je v Krškem gradu k sreči enkrat iztaknil Celiane in se z

njimi pogovoril zastran Vrbovca, ki je bil na razpolago.

«Vrbovec na razpolago?» se začudi vitez Juraj. «Ali ni tam Lenarda?»

«Da, bil je, a sedaj ga ni več!» razloži Rupert. «Že par tednov ga krije zelena ruša. Pajdašil se je z roparskimi vitezi in tudi sam prežal v zasedah. No, pred tedni ga je v Gorenjskem klancu zadelo plačilo. Imel je seboj premalo hlapcev. Trgovci, ki jih je napadel, pa so znali udariti. Lenard je obležal prvi.»

«Bog mu prizanesi, izgubljenca! Toda kje je zdaj Lenardova sestra?» vpraša razburjeni Juraj.

«Nič se ne ve, kam je izginila. Bati se je bilo, da po Lenardovi smrti razdraženo ljudstvo obračuna z njo, zato jo je z Vrbovca popihala ponoči.»

Na viteza Juraja so imele te novice velik učinek. Pobila ga je usoda njegove žene in srce mu je iznova začela razjedati misel: Zakaj je ravno njegovo ženo narava ustvarila za živo zlobo in spletko? Seveda, kazni pa tudi ne izostane in tako vidi Bog, kod se zdaj potika Uršula in kakšen konec jo še čaka . . . Viteza Juraja je zopet minila vedrost; svoje tugoovanje je sicer skrival, a ga je zato tem ostreje glodalo v njegovem plemenitem srcu.

babnice so postale prave furije. Ena najbolj bojaželjnih devic, Katra Milavec, je izganjala naša dekleta — hčere gg. Krajca in Trošta — celo iz cerkve, ker te niso ugodile kaplanovim kapricam. Kaplana bomo poučili o njegovih dolžnostih ter bomo na prste stopili njemu kakor nedostojnim ženskam.

UNEC PRI RAKEKU. Puntar Janez (vulgo Štacnar), brat klerikalnega zagrizenca profesorja Puntarja, je jako bojaželjen klerikalec. Pri njem je stanoval kolar Petrovčič in je plačeval stanarino po dogovoru z ročnim delom. Ker pa je g. Petrovčič volil pri občinskih volitvah JDS listo, se je Puntarju tako zameril, da mu je odpovedal stanovanje. A to še ni bilo dovolj. G. Petrovčiča je terjal za stanarino za več mesecev nazaj po advokatu dr. Natlačenu. A Puntar se je opekel kakor že tolikrat. Davčni oblasti ni naznanil te najemnine kot dohodek in je umaknil tožbo iz bojazni. Ali se nesramujete svojega početja?

CERKNICA. V nedeljo 6. julija priredi obmejno sokolsko okrožje svoj I. okrožni zlet v Cerknici, ki bo združen s proslavo 15letnice cerkniškega sokolskega društva. Zbrano bo Sokolstvo vse Notranjske. Udeležo se ga društva: Bloke, Stari trg, Unec-Rakek, Planina, Gornji in Dolnji Logatec in Cerknica. Bo to lepa manifestacija sokolskega dela in sokolske misli. Dopoldne se vrši sprejem društev in gostov, popoldne ob 4. uri slavnostni sprevid vsega Sokolstva v kroju skozi trg s sokolsko konjenico in vojaško godbo na čelu; ob 5. uri je pričetek javne telovadbe, potem pa ljudska veselica, pri kateri bo igrala vojaška godba. Trg Cerknica s svojo lepo in zanimivo okolico je privlačen kraj za domačine in za tujce glede izletov; zato naj nihče ne zamudi lepe prilike in naj to nedeljo poseti našo sokolsko prireditev. Zdravo!

JEZICA PRI LJUBLJANI. Pri občinskih volitvah sta dobili napredni listi 10 mandatov, a klerikalci, združeni s komunisti, gosarjevci in bivšimi samostojneži so pod najtežjim nasilstvom ob grožnjah gospodarskega bojkota in s podlim smešenjem naprednih ljudi naložili 15 mandatov. Nas ta izid prav nič ne plaši. Dobro izpodkopavamo kulukarjem tla in ravno občinske volitve nam povedo, da klerikalci

od zadnjih državnozborskih volitev močno padajo. G. Bizjak trdi, da na Ježici ni mesta za liberalce in Orjunaše Mogoče ga zanje res ni v prostorih Katoliškega društvenega doma. Na razpolago pa nam je vsa ostala Ježica, da po njej nasejemo napredne misli, kakor jo drugje uspešno širijo «liberalci» in da tudi na Ježici ukoreninimo in širimo rodoljubno in jugoslovensko misel. Pravo delo za narod ne obstoji v hujskanju na bojkot, niti ne v zahrbtnem dopisovanju po «Domoljubu», pa tudi ne v razbijanju občinskih zborov Kmetijske podružnice in v pobožni želji po Strojni zadrugi in Električnem odboru, kakor si to želi g. Bizjak. Zelo nespametna je namreč njegova misel, izpodrinuti naprednjake od povsod in v občini komandirati s klerikalci. Njega kot predsednika Katoliškega izobraževalnega društva in g. Severja, kot voditelja našega orlovstva, čaka dosti lepša in s trajnejšimi uspehi zagotovljena naloga drugje. Opustiti pa bosta morala oba svojo bojevitost, maščevalnost, željo po razdiranju in prepiranju. — J. K.

JEZICA PRI LJUBLJANI. Oglejmo si en lep primer toli hvaljene orlovske izobrazbe. Ivan Kreč je redni član tukajšnjega Orla. V torek 17. junija pa ni hotel poslušati prošta Kalana in ne «Zlate knjige» svoje organizacije. Bil je namreč močno nadelan. In v takem stanju je napadel nekega berača-invalida, ga podrl na tla, klofotal po glavi in tiščal za usta, da se je začel dušiti. Obrncani berač seveda ni mogel vpiti na pomoč. Največje veselje pa je imel v našem Katoliškem domu vzgojeni Orel s tem, da je tega reveža za noge vlačil po tleh. Da ni pri tem manjkalo težkih kletvin, s katerimi se je bahavo ponašal ta Orel, je umljivo. Berač je invalid brez roke, betežen in slaboumen. Napaden je bil od pijanega Orla Kreča brez vsakega povoda. Berač je pri tem izgubil tudi nekaj denarja. Ta sramotni dogodek potrjuje, da orlovski program nima moči, vzgajati dostojnih fantov. Radovedni smo, če bo dobil ta Orel kakšno diplomu za ta javni nastop.

JARŠE PRI MENGŠU. Dne 15. junija so se bile pri nas občinske volitve. Združeni JDS listi sta dobili 55 glasov, klerikalna pa 51. Ker je po številu volilcev zakonito določeno za na-

šo občino devet odbornikov, ki naj izvolijo župana, dobila demokratski listi pet odbornikov, klerikalci pa 4. Za dne 29. junija je srezko glavarstvo v Kamniku določilo volitev župana za našo občino. Žal je nanesel slučaj, da je nositelj demokratske liste g. Ivan Giovanelli nenadoma obel in ni mogel osebno priti k volitvi. Demokrati smo predlagali, da naj nositelj naše liste voli doma z listkom v navzočnosti po enega zastopnika obeh strank. Klerikalci pa so bili proti temu predlogu in so izrekli, da se volitev odloži, dokler naš somišljenik ne ozdravi, ali pa naj se razpiše nova volitev, ker upajo na nekatere glasove takih mož, ki se zadnjič volitev niso marali udeležiti. Klerikalcem je torej samo za lovljenje glasov in za politično prerekanje, delo za občinsko gospodarstvo pa zategujejo. V odgovor na to se mi naprednjaki združimo vsi okrog JDS, ki se edina bori za svobodo, enakost in bratstvo. — Star občan.

LUKOVICA PRI DOMZALAH. (Pismo brdskega župljana.) Sedaj se pa pogosteje oglašam, dragi bralci! Poročati Vam moram o posbeni poroki, kakršne so prav redke. Znan pisatelj župnik g. Pavel Perko iz Črešnjic nad Zlatim poljem je izvršil tako poroko. V vasi Gabronci živi Užarjev Šimen, ki se peča z urarstvom. Svojo obrt izvršuje seveda kar na postelji; je namreč hrom na obe nogi. To hudo bolezn si je namreč nakopal kot rudar v tujini. Delal je namreč v raznih krajih Nemčije in na Francoskem. Slučaj je nanesel, da sem Šimna lansko leto osebno videl; smilil se mi je ubogi fant, ki je v najboljših letih, pa za vedno priklenjen na posteljo. Pogovorila sva se marsikaj. Je namreč tudi velik ljubitelj branja; prečital je mnoga dela slovenskih kot nemških pisateljev. Tudi sedaj z veliko pažnjo zasleduje vse važne dogodke širom sveta. Ker ima pa Šimen že bolj slabotno mater, zato je že dalje časa stregla njemu in pomagala njegovi materi pri delu na polju Suštarčkova Rezika iz Trnové (sosednja zlatopoljska fara). Šimnu se je vrlo dekle tako priljubilo, da se je odločil poročiti se z njo in dobra Rezika je rade volje privolila, česar ne bi napravilo marsikatero prešerno dekle. Dne 16. m. m. ju je poročil župnik g. Perko — seveda kar na Užarjevem domu. Pa

— — — Po treh tednih sta vitez Rupert in Marcela odšla kot mož in in žena na novi dom. Slovo je bilo pristrčno. Milica je težko odpuščala Marcela, privoščila pa ji je tudi vso srečo in jo na kratko spomnila, kako ji je pred dvema letoma napovedala: «Tudi zate, Marcela, pride čas . . . tudi tebe bo mlad junak izgrebel kakor rožo izmed trnja! . . .»

Vitez Juraj je ob slovesu dejal mladima poročencema z vzvišenim glasom: «Čudna so pota našega življenja, mi jih ne razumemo . . . On, ki vodi pota naših usod, jih veže in razvezuje, naj Vama nakloni srečne dni!»

Jošt in oskrbnik Janko sta novoporočenca spremljala na konjih do kraja Črnega grabna. Tam so se v trdnem prijateljstvu ločili: «Na svidenje, na često svidenje!» —

Povedali smo, da je po Dihurkini smrti postrežnica Katra zdravila in padarila ljudi od blizu in daleč. Nekega nedeljskega popoldneva v poletju leta 1460. je sedela na tratici pred kočjo in se senčila. Bržčas je bila zamišljena v svoje recepte, da ni opazila slabotno oblečene ženske, ki se ji je bližala

opiraje ob palici. Ko pride neznanica tik do Katre, jo ogovori s slabotnim glasom:

«Bog za Vami, žena! Ali ni več Dihurke tukaj?»

«Voščim dobro zdravje! Dihurka pa — Bog ji daj pokoj — je že tam, kjer ni muh. Že tri leta. Če pa ste kaj bolni, se midve pomeniva.»

Slabotna tujka sede poleg Katre na trato in vzdihne: «O moj Bog ti si pravičen! Vsi se selimo odtod pred tvoje obličje! . . . Kako pa na Kompoljskem gradu?»

«Tam gori? O, se prav dobro imajo. Pa je to prav ljubezniva familija. Stari gospod Juraj se igra že kar z dvema fantičkoma. Mlada gospa je strašno ljubka ženka, njen mož je je pa tudi vreden. Samo prejšnje gospe ni od nikoder, kar je pred leti na naglem izginila s svojim bratom, ki ga neki ni bilo nič prida. Čudni so včasih takile grajski ljudje, vsega imajo v izobilju, pa se gredo potikat po svetu . . .»

«Prizanesite, prizanesite!» se je branila slabotna tujka. Katra pogleda njeno blede lice in pravi:

«Bog! Saj mi boste še umrli, tako ste slabi!»

«Bom, bom, morda že jutrišnjega dneva ne dočakam. Le to Vas prosim, da mi pošljete po gospoda Juraja. Važno sporočilo imam zanj. To je moja edina prošnja!»

Katra spozna, da mora iti za važne reči. Pohiti najprej v sobo po nekaj zdravil in po mleka, kar je tujka hvaležno zaužila. Nato se Katra hitro odpravi sama v grad, da izpolni željo tujke, katere ni spoznala in bi si tudi ne bila mogla zmisлити, da je to nekaj mogočna Kompoljska gospa, ki je pred leti kovala drugačne misli, kakor zdaj v bratenju s smrtjo . . .

Ko se je Katra vrnila z Jurajem, je Uršula zbrala moči. Toda Juraj zaradi bolezn in popolne oslabelosti ni spoznal svoje žene na prvi pogled. Tedaj ona upre vanj žalosten pogled in izpregovori tresoč:

«Juraj, moj mož — ali mi odpustiš? Zbrala sem zadnje moči, da sem prispela semkaj. Pekoča vest me je gnala. Pri usmiljenju božjem Te prosim odpuščanja, Juraj. Naj bo pozabljeno vse. Ne izprašuj me, dovolj kazni sem prestala za svoje grehe. Spokorila sem se, v srcu me pali vest, a ne morem umreti, preden ne govorim s teboj zadnje besede. Pozabi name, izbriši vsak spomin, toda odpusti!»

aj reče kdo, da nimamo tudi pri vas idealne ljubezni. — Poročencema želim vse najboljše.

- **Pozor pred raznimi pohajači!** V «Domovinu» števil. 24. sem poročal o zlikovcu, ki je ubogi stari ženi vzel 2500 kron. Zvedel sem še nastopno: Omenjeni lopov se je ravno takrat oglasil še pri Benerčanu v Krašnji in tudi tam izmaknil denar. Seveda se je malo časa veselil svojega plena. Pri zlatopoljskem županu Mateju Stražarju na Brezovici sta se tudi dva taka ptička vjela v past. Lukovška orožnika sta bila ravno na patrolji, ko sta bila oba v hiši. Ta dva delomrzneža sta namreč že dalje časa sleparila po hribih ljudi, češ, da sta pogoreleca. — Ta dogodek da znova misliti, s kakimi mazili so namazani razni postopači. — H koncu še ponovno opozarjam: vsi, ki se mislite naročiti na «Kmečke povesti», mi pišite čim prej! Kdor je prezrl moj naslov, ga ima znova: Anton Stražar, Prapreče 13, pošta Lukovica pri Domžalah.

MOSTE PRI KOMENDI. V naši občini je pri občinskih volitvah lepo zmagala združena napredna lista, ki je dobila štiri odbornike, a klerikalci tri. Vsem zavednim volilcem javna pohvala in srčna zahvala za možati nastop. Le krepko naprej po začrtani poti in vremena se bodo kmalu zjasnila.

MOTNIK. Že par let je ukinjena poštna zveza Motnik-Vransko. Pogrešali smo jo najbolj zaradi osebne vožnje. Toda, hvala bogu, usoda nam je naklonila brezplačno nadomestilo. Parkrat na teden naloži voz par žensk, pa zdrkne proti Vranskemu. Zalibog, moški smo pri tem izključeni. Škoda tudi, da pisemske in blagovne pošte ne sprejema, ampak le osebno vožnjo, in to le oseb v krilih. Blagohotno svetujemo poštni upravi, da se obrne do voznika. Za malo plačo bo gotovo z veseljem prevzel celokupno vožnjo pošte in s tem bo ustrezno vsem, upravi, ljudem, g. župniku pa najbolj. Saj tako rad in z veseljem markira kočijaža, pa saj je tudi veselje pogledati: fest fant, isker konj, krasen voz... Po kmetih je splošna navada že od pamtiveka, da fantje zvečer, posebno ob sobotah, zapojo. Ravno tako tudi v našem trgu radi pojo, posebno narodne pesmi. Do sedaj se še ni nihče zgražal nad tem. Ampak naš g. župnik je pa velik sovražnik narodnih pesmi. Zadnjič so slučajno peli na-

V Jurajevem srcu je vrela borba. Zmagalo je dobro nad zlim; Juraj se skloni do svoje žene, podavši ji desnico, in s solzami v očeh odgovori tihotno:

«Uršula, odpuščam! Naj ti odpusti tudi večni sodnik!»

Z naglico je vitez Juraj dal še tisti popoldan spraviti svojo na smrt bolno ženo na grad. Vso noč je prebedel ob njej, z njim pa Milica in Jošt. Bolnici so bili ure štete, odpuščeno ji je bilo vse... Proti jutru, ko se še ni prav danilo, je zunaj na smreki, ravno pod oknom bolniške sobe zaskovikal skovir. Trikrat je javnil v tišino njegov žalostni glas. Vse navzoče je objela groza. Tudi bolnica je uprla oči proti oknu in se zavedla pomena mrtvaške ptice.

Pređen je vzšlo solnce, je Uršuli nehala biti srce, — ono nemirno srce, ki je mnogo kovalo življenju in se spokorilo v udarcih usode. Pogreb v grajsko grobnico je bil skromen, toda dostojen. Med globoko resnostjo so položili k večnemu počitku — maceho s Kompoljskega gradu...

(Dalie prihodniič.)

rodno «Ko pozno ponoči prikradem se dam». A župnikovi kuharici je pa tudi slučajno ime Urška. To pa ni po volji njemu, zato je nahrutil na licu mesta fante z nelepimi priimki in le razsodnosti fantov se je zahvaliti, da ni prišlo do nečlubih posledic. Drugi dan pa je šel k vodji orožniške postaje v Motniku javiti, da ne pusti več peti «Urška, al' že spiš» in da mora fante naznaniti. Seve ga je g. vodja poučil, da te in enake narodne pesmi ne more on niti vsemogočni g. župnik ubraniti. Zato se pa še danes poje ista v veliko jezo g. župnika in v skrajno razburjenje Urške. Sploh pa župnik črti fante in jim dela neprilike z ovadbami v Kamnik. Zato ni čuda, če mu fantje nagajajo. Potem pa besni, če mu vračajo šilo za ognilo. Urški pa tudi svetujemo, naj malo bolj z dostojnimi priimki obklada Motničane. Kakor g. župnik, tako si tudi ona domišluje, da se mora njej vse pokoriti. Za danes rečemo samo to: Urška, poboljšaj se, pa pusti «purgarje» in «Domovino» pri miru, sicer prideš drugič zopet na vrsto. Če so ti «purgarji» tako zoprni, jih v miru zapusti! To Ti na uho pove *Fantič izpod goré.*

NOVA ŠTIFTA PRI GORNJEM GRADU. V težkih vojnih časih smo trpeli mnogo pomanjkanja. Ofenziva in prelivanje krvi so nas izmoggavale. Nesreča je zadelala tudi našo cerkev, ker so zvonovi morali odpotovati v livarno kanonov. Ko je enkrat zavladal mir in prišla svoboda, smo farani Nove štifte začeli zbirati prispevke, da znova odličimo prazni zvonik naše sloveče romarske cerkve. Zares smo si sčasoma nabavili lepe zvonove, vse s prispevki izpod naših žuljavih rok. Sprva tri zvonove, nato še četrtega iz livarne Št. Vid nad Ljubljano. Toda, dragi bralci «Domovine», tega vam ne pišem, da bi se bahali, temveč hočemo omeniti čudno obnašanje našega župnika, ki se od nas faranov tako loči, on niti ni hotel iti k sprejemu novega zvona. Se mu je pač zdelo imenitnejše, da je gledal skozi okno in molčal, dočim je lani res šel šmiklavškim zvonovom naproti, a je pri tem farane «ošimfal». Tako ljubi naš dušni pastir svoje ovčice! — Farani.

POLJANSKA DOLINA. Pretečeni teden so se vršile občinske volitve v Poljanah in na Trati. Na Trati ni bilo prehudega boja. Napredna stranka je radi razrepljenosti imela slab uspeh, četudi se je poskusilo nazadnje spraviti vse naprednjake skupaj. Zaradi lepega vremena in košnje je veliko naših izostalo. Sploh ni bila tu posebna udeležba. Od nad 500 volilcev se jih je udeležilo komaj 300. Klerikalci so razvijali silno agitacijo v cerkvi in zunaj nje in strašili z vsem peklenkim ognjem. — Tako zvani socijalisti se sploh niso udeležili volitev z izgovorom na Trbovlje. Če se vzame število naprednih oddanih glasov, tedaj naprednjaki od zadnjih skupščinskih volitev niso nazadovali. Vse hujši boj kot na Trati je bil v Poljanah. Tu so se klerikalci vrgli najbolj proti demokratski stranki, ki so jo krstili za orjunaško. Zaklinjali so volilce in rotili ženske, naj vplivajo na može, sinove in fante, da ne volijo z Orjunaši, ki da vse postrele in pomore, kar ni ž njimi. Pred vsemi drugimi se je odlikoval poljanski župnik. Obredel je vse griče, pozival celo starčke, ki stoje že z eno nogo v grobu, da imajo smrten greh, če ne gredo volit z njimi. Popolnoma je pozabil na svoje duhovske dolžnosti, da ga lahko vsak hip pokličejo k temu ali onemu bolniku. In res se je zgodilo, da se je čakalo nanj pozno v noč od popoldne, da je šel izpovedat težko bolnega, ki je tudi potem drugi dan umrl. — Ta župnik smatra, kakor mnogo drugih du-

hovnikov, politiko za prvi, a duhovniško službo za svoj zadnji poklic. Njemu so sledili ne versko goreči, pač pa klerikalno zagrizeni in protidržavni elementi. Med drugimi se je odlikoval tudi Lampe, ki je besedičil o Orjunaših. Ni čuda, če so nekatere ženske skoro pobesnele. Razdeljevali so med volilce listke s pozivom na volitve s končnim besedilom: Tudi pri teh volitvah pokažimo, da hočemo avtonomijo Slovenije in da ne maramo vele-srbskega jarina! Na pomoč so poklicali celo rjovečega tigr Brodarja. Kaj jim je kvasil, si lahko mislimo. Spravili so na volišče vse do zadnjega, kar se je le količkaj moglo gibati. Pri vsem tem delu, pri vseh teh groznjah, lažeh, zavijanju, obljubah in smrtnih grehah so spravili 170 glasov skupaj in dobili 9 občinskih odbornikov, a naprednjaki 138 in 8 odbornikov. 20 do 30 volilcev, ki so sicer že večnoma obljubili, da volijo napredno, so preste-pili. Ti figovci, katere večinoma poznamo, naj si oblečejo kijklje, ker to niso možje. Vsa čast in priznanje pa možem in fantom, ki so stali neomahljivi kot skala. Okrog odločno naših 20 volilcev se volitev radi boleznii in drugih opravil ni udeležilo. Od zadnjih skupščinskih volitev so klerikalci v Poljanski občini padli za približno 40 glasov. Sploh je pa Poljanska občina bila že od nekdanj omahljiva. Zdaj je bila v naprednih, zdaj v klerikalnih rokah. Napredni živelj je tu že toliko utrjen in razvit, da ga ni možno več zafreti. Pri sedanjih volitvah so pomagale klerikalcem do večine največ laži o Orjuni, dasi končno Orjuna in napredna stranka nista eno in isto! Marsikdo, ki je tem lažem nasedel, bo kmalu to spoznal in bo za vedno obrnil hrbet klerikalcem. Mi gremo svojo začrtano pot neustrašeno naprej, kajti borna klerikalna zmaga nas najmanj ne omaja v našem trdnem naprednem prepričanju.

PREDOSLJE. Pri volitvah dne 29. junija so zmagali eselesarji. Z nasiljem, razširjanjem neresničnih vesti so res dosegli, da je ostalo precejšen del naših volilcev doma. Sami niso napredovali prav nič. Pri skupščinskih volitvah v letu 1923. so odnesli 269 glasov, sedaj pa 275. Število volilcev v imeniku je pa zrastlo za 23. Prav nič si ne olepšujemo dejstva. Večino v občinskem zastopu ima farovška stranka, mi se bomo pa omejevali samo na strogo nadzorstvo v občinskem gospodarstvu. Vsem naprednim volilcem, 95 jih je bilo, naprisrčnejša zahvala, da se niste ustrašili ničesar, ampak ste oddali svoj glas za svoje moško prepričanje. Vsem onim pa, ki ste ostali ostrašeni doma, kličemo, osokolite se, postanite možje ter zastopajte moško svoje prepričanje. Ne bo dolgo, ko se vidimo zopet pri volilnih skrinjicah. Na veselo svidenje!

ŽELEZNIKI. Dne 6. julija t. l. bo za naš trg in vso Selško dolino pomemben dan. Vršila se bo slavnostna otvoritev Školskega doma. Pripravljamo se na to slavnost z vso naglico že mesece. Če nam bo vreme milo, tedaj bo to slavnost, kakršne naša dolina še ni videla. Prijavljenih je že mnogo gostov iz naše in neodrešene domovine. Naši rojaki-Zeleznikarji, živeči širom domovine, se odzovejo polnoštevilno. Vidi se, da kri ni vodal! Kličemo tem potom i vse one, ki o slavnosti niste še doznali, ter vas vabimo, da prihite ta dan med nas in verjemite nam, da Vam ne bo žal. Nudili Vam bomo vsega: videli boste na stotine telovadcev, poslušali izvrstno godbo in petje, občudovali razstavo doma-čih izdelkov, izletite lahko ob tej priliki na bližnji Ratitovec, Blegaš in druge gore. Okrasimo Vas s pravim planinskim cvetjem.

lačne nasitimo, žejne napojimo, obdarimo Vas, če ste rojeni pod srečno zvezdo, s krasnimi dobitki itd. Za oddaljene goste bodo čakali v Škofji Loki na kolodvoru avtomobil. Ker pa bo naval velik, svetujemo našim rojakom-Zeleznikarjem v tujini, da pridejo domov že na predvečer. Spored je sledeči: na predvečer ob 21. uri obhod po trgu. Dne 6. julija ob pol 10. uri skušnja za popoldanski nastop. Ob 11. uri obhod (zbirališče na telovadišču). Po obhodu slavnostna otvoritev doma. Ob 15. uri javna telovadba. Po telovadbi ljudska veselica s plesom na vrtu br. Mera. Sodeluje godba ljubljanske opere.

ZELEZNIKI. Kakor že javljeno, bo dne 6. t. m. v Zeleznikih slavnostna otvoritev Sokolskega doma. Zelo mnogo društev se je že prijavilo in se še prijavljajo. Naval bo velik. Posetnike naše slavnosti opozarjamo, da bodo vozili avtomobili od postaje Škofja Loka proti Zeleznikom od vsakega jutranjega vlaka, nazaj pa tudi do večernih vlakov. Nekateri avtomobili bodo vozili že v soboto zvečer do Zeleznikov. Narodne noše dobrodošle! Na svidenje!

LESCE NA GORENJSKEM. Redko prihaja iz Lesca kak dopis, a treba, da pride naša mirna vas nekoliko v širšo javnost. Imamo župnika, čigar cerkveno gospodarstvo nam ni po volji. Vemo, da ima velike vsote cerkv. denarja, toda cerkev je z raztrgano streho, zvonik ves okrušen, mrtvašnica razbita, pokopališče zapuščeno. Naš župnik pa se ne zmeni za ničesar, ker mu samo občinske volitve belijo glavo. Farani bi radi popravili pokopališče, a jim tega ne dovoli. Na cerkveni uri že dolgo stoji kázalec na enem mestu, ura pa je tudi radi občinskih volitev opustila svojo dolžnost. Če nam že župnik ure ne dá popraviti, naj bi nam postavil vsaj solnčno. Zvonovi so novi, a kljub vsem prošnjam jih župnik ne pusti urediti tako, da bi se glasovi lepše ujemali. Včasih pusti mrliču pritrkavati, drugič zopet dá zvoniti k maši kakor mrliču. Na čast faranov, ki so vse žrtvovali za nove zvonove, ni dovolil pol ure pritrkavati. Ko pa se je škof nedavno peljal k birmi na Bled, so naši zvonovi na vso moč pritrkavali. Ali je morda škof tudi kaj za nje dal, ali pa se je naš župnik hotel samo postaviti na račun faranov. Pred par tedni je naš župnik pridigoval, da se vsak človek dá spoznati po očeh, je li dober ali slab. Ali se vi, g. župnik, ki to pridigujete, pogledate katerikrat v ogledalo, kajti drugače nobenemu faranu ne upate ravno gledati v oči. Naša fara je znana širom vse Jugoslavije in bi moralo v njej biti posebno zdaj, ko prihaja kralj na Bled, boljše cerkveno gospodarstvo. — Okoličani.

BREZNICA. Tukajšnja podružnica Jugoslovanske Matice priredi v nedeljo 6. t. m. veliko vrtno veselico z javno tombolo v gostilni M. Čop v Zirovnici. Odbor se je potrudil, da je preskrbel zelo mnogo krasnih dobitkov, ki bodo razveselili vsakogar. Istotako je poskrbljeno tudi za dobro zabavo. Začetek ob 3. popoldne. Vsled plemenitosti cilja Jug. Matice prosimo za obilno udeležbo ter vabimo zlasti izletnike na Stol in v bližnjo okolico, da posejijo našo veselico. — O d b o r.

SV. KRIŽ PRI KOSTANJEVICI. Klerikalci so v naši občini na žerjavci, zato iščejo izhode. Vsak otrok ve, da bo spričo sedanjih nevzdržnih razmer prišlo pri prihodnjih občinskih volitvah do sprememb, katerih se očetje klerikalci silno boje. Ker si sami ne morejo pomagati, so poklicali na pomoč klerikalnega grogovnika Sušnika. V nedeljo 22. junija je takoj po prvi maši stopil na oder, pred cerkvijo seveda in obdan od svojih gardistov. Prinovedo-

val je na dolgo in široko o državni politiki in njenem gospodarstvu. Hudo ga pečejo Orjunaši in Žerjavovci. Cirilica mu nikakor ne gre v glavo. Učiteljstvo mu ne uči tako, kakor bi klerikalci radi, uradništvo po njegovem ni na svojem mestu, ker pobira previsoke davke. Vse gre rakovo pot in v škodo klerikalcev. Vse gre po njegovem v znamenju terorja in korupcije in komaj čaka onega trenutka, ko bodo klerikalci prevzeli vajeti v roke. To bi bilo prijetno, kaj, g. narodni poslanec Sušnik? Občinstvo je brez vsakega zanimanja sledilo njegovim izvajanjem, katerim bi verjele pač le uboge Marijine device. Gospodu Sušniku priporočamo, da se drugič ne vmešava v naše občinske zadeve. Mi vsi vemo, kje nas čevlji žuli, zato bomo volili tako, kakor nam vest velevala. Vsi vaši nauki ne pomagajo nič, ker dejanja govore. Kot drugi govornik je nastopil tukajšnji župnik, ki je skušal s številkami dokazati, kako izborni so klerikalci pod njegovim vodstvom gospodarili. Na to mu bomo še odgovorili. Demažini so se takoj razšli, ostalo je le še nekaj sosednjih faranov. Najlepši dokaz, v kaki luči se ta dušni pastir nahaja. Zaganjal se je v glavnem v trgovca Kodriča. Ko se je pa ta oglašil, mu je postalo vroče in hitro je končal svoj govor. Zaupniče je dobil Sušnik od štirih poslušalcev. Shod ni vplival prav nič na razpoloženje volilcev. Vsi stojijo neomajno na stališču, da je razmeram treba narediti enkrat za vselej konec. Ako so kake nerednosti pri državnem gospodarstvu, je naših poslancev dolžnost, da zastavijo ves svoj vpliv, da se doseže tudi tam tak red, kakoršen mora biti. Dne 12. t. m. vsi na volišče in oddajte svoje glasove «Gospodarski» ali «Agrarni listi», ker le ti dve imata resen namen, zboljšati sedanje gospodarsko stališče. Naša skrinjica je prva in tretja!

RAKA. Občinske volitve so pri nas 8. t. m. Klerikalni štab od veselja poskakuje, ker je bila Kmečka gospodarska lista vsled intrig in zahrbtnosti gotovih tukajšnjih gospodov od okrajnega glavarstva razveljavljena, in misli, da ji sedaj raška občina pade kot zrelo jabolko v naročje. Klerikalni štab obrača, volilci bodo pa obrnili. Poleg klerikalne sta še dve listi vloženi. Gotovo se bo marsikateri volilec premislil, preden bo klerikalno volil in s tem pomagal zopet g. Grmu do županskega stolčka. Leto dni je minilo, odkar je g. Grm postal župan, posledice se že kažejo in gorje, če ne bo še nadalje županil. Ali res nimamo v občini sposobnejših mož? Sramota za napredno Rako, da bi imela še nadalje njega za župana. Pokazal je svojo zmožnost tako, da je glavni župan in gospodar občine občinski tajnik in deloma g. župnik. Ze več let je farni ključar sedanji župan Grm in gospodari s cerkvenim vinom kot svinja z mehoma. G. župnik vse to početje mirno trpi. Njemu in in njegovim somišljenikom ne bomo zaupali občinskega gospodarstva. Vzeli bomo v roke metlo, brez kontrole se ne bo več gospodarilo s farnim imetjem in vinom, ki je last vseh faranov. Tudi z občinskim gospodarstvom ne boste več tako delali, kakor si je ob novem letu mislil g. župan Grm. M je davkoplačevalci, ali se nič več ne spominjate, kako sta gg. župan in župnik s pomočjo svojih pristašev naložila občini 250 odstotno doklado na direktne davke na užitnino? Vsled pritožb je pokrajinska uprava zavrnila proračun. Energični nastop naših odbornikov je preprečil atentat na naše žepce. Sedaj je samo 150 odstotna doklada na direktne davke in na užitnino le 90 %, pa se bo laže izhajalo. Gorje nam davkoplačevalcem, če klerikalci absolutno

zagospodarijo. Ze eno leto je župan g. Grm, pa še občinskega reda ne pozna, ampak je poslušen sluga tajnikov; to se je pokazalo tudi pri oddaji vrtno ograje pri občini. Bivši župan je hotel naprtiti občini velikanske stroške radi neke nepotrebne ceste in je moral zapustiti občino, oziroma je šel v politični penzijo, kakor se je sam izrazil. Enaka usoda mora zadeti tudi g. Grma. Dan 8. julija mora priti obračun s klerikalci in s sedanjim županom.

PODZEMELJ. Lažnivi dopisnik, ki ga vsi dobro poznamo, se je v «Domoljubu» z dne 4. junija zopet zaletel v nekatere osebe, ki ne tulijo v njegov rog. Zelo ga boli občinski lov v občini Podzemelj. Resnica je, da je občinski odbor v pravilno sklicani seji sklenil, da odda lov brez javne dražbe za 2000 kron; do takrat je bil lov oddan za letnih 100 kron. Sedaj pa pride človek, ki ga občina sploh nič ne briga in trdi, da bi dal g. Röhfel po svoji smrti kar vse svoje premoženje občini, ako bi dobil on lov. Kdor pozna tukajšnje razmere, se mora taki gorostasni neumnosti prav iz srca smejati. Da pa ne bosta jadikovala kaplan in Röhfel, da se je zaradi oddaje lova odvzela g. Röhflu prilika napraviti občini veliko uslugo s podaritvijo njegovega premoženja, predlagamo nastopno: G. Röhfel naj napravi pri notarju v Metliki pravilno listino, v kateri se mora zavezati, da pride vse njegovo sedanje premoženje v last občine, po'em se zavežeta najemnika lova, da mu takoj odstopita lov brezplačno, mu podarita potrebne pse in puško. Pokažite torej Vaše poštenjaštvo in možaost; ako pa tega ne storite, obračunamo z Vami po volitvah. Znano nam je tudi, da se je isto premoženje že obetalo gospodu dopisniku «Domoljuba» za nagrado, če uniči na katerikoli način nekega naprednega trgovca v Podzemlju, in zidali so si v oblakih že Orlovski dom, konzum itd. Seveda pametneje bi bilo, če bi si g. dopisnik izprosil na ta račun od g. Röhfla toliki predajem, da bi si z njim rezerviral celico na Studencu. Veliko skrbi kaže dopisnik tudi za plemenskega bika. Sedaj dolži g. župana, da je edino on kriv, da se bik ni potrdil od pregledovalne komisije. Resnica je pa, da je nadpolovična večina komisije glasovala proti licencovanju bika, ki je bil premlad, pomešan s pasmo, ki sploh ni dovoljena za plemenitev in ker tudi v vsem svojem razvoju ni odgovarjal najprimitivnejšim zahtevam govedoreje. Kljub temu pa je župan občine Podzemelj sam prosil uradnega živinodravnikarja, ki je bil predsednik komisije, da se bik, če le mogoče, potrdi; on je to moral odkloniti. O tem naj se dopisnik prepriča sam pri omenjenem gospodu. Če je poštenjak, bo potem svojo laž preklical. Ker pa gospode tega kalibra še precej dobro poznamo, nam na takih preklicih ni ležeče. Ljudje, katerim je laž, obrekovanje, kvarjenje mladine vsakdanji kruh, nam ne morejo imponirati niti takrat, ko nastopajo kot navidezni poštenjaki. Padli so tako nizko, da pošiljajo nedolžne deklice vohunit pod okna naprednjakov, samo da bi kaj izvohali in poslali novo laž v «Domoljub». Gospodje, le tako naprej! Vi, g. dopisnik, ki se Vas drži še smrad avstrijskega denuncijanštva, nas ne boste komandirali. Dovolj pametni smo sami in to boste videli na dan volitev.

Dopisi se nadaljujejo izven priloge na 7. strani.

ZABAUNNIK

Politikujoči duhovniki in „Domovina“

Politikujoči duhovniki:

Za pridige in misijone pripravili smo si kanone, da streljamo na «Domovino» in zrušimo jo v razvalino. Zdaj za naskok smo zbrani, in tercijalke so ob strani.

«Domovina»:

Zaman peklenski vaš je grom, nikdar se zrušila ne bom! Kdor vame treščil bo z butico prav hitro bo spoznal resnico, da se z naskoki srda razbije vsaka buča trda!

Zdrauniške izkušnje

Star izkušen zdravnik je učil mladega zdravnika spoznavati vzroke bolezni pri občutljivem nežnem spolu.

«Ne le na bolnico samo, ampak tudi na njeno okolico obračajte pozornost,» ga je važno poučeval. «Ako boste v njeni bližini videli limono, recite, da je bolezen provzročena po preobilnem uživanju limonade. Isto storite, če zapazite sadje, sladčice in druge lake predmete, ki bi se dali spraviti v zvezo s kako boleznijo, zakaj dokazano je, da največ ženskih bolezni izvira iz domišljije . . .»

Še tisti dan je bil mladi zdravnik poklican k neki tridesetletni dami, kamor ga je spremljal tudi njegov stari prijatelj. Vstopivši v bolniško sobo, je prvi zagledal človeka v šoferski obleki, ki se je v naglici skrnil pod njeno posteljo, česar drugi vsled svoje kratkovidnosti ni opazil.

Mladi zdravnik je takoj začel preiskavati bolnico ter je dognal nevarno, toda še lahko ozdravljivo bolezen, povzročeno po prepogosti vožnji z avtomobilom.

«To pa ni mogoče!» se je bolnica zavzela nad ponesrečeno izjavo. «Že več mesecev se

nisem vozila z avtomobilom.»

Zdravnik je osupnil. Hitro pa si je pomagala z drugimi vzroki, katerih si je slučajno domislil ter je zapisal zdravlila.

«Kako ste mogli izblekniti tako neumnost!» ga je stari zdravnik pokaral na poti proti domu.

«Zato, ker sem videl šoferja pod njeno posteljo ter sem vpošteval vaš nasvet,» se je opravičil, in izkušeni starec mu ni mogel ugovarjati.

Zraščena dvojčka

Lani sta umrla znana zraščena sijamska dvojčka, ki sta bila znana po vsem svetu. Bila pa nista edini par, zato ju zdaj zamenjujeta brata Oodino, ki sta te dni s Filipinskih otokov na parobrodu «Umbria» dospela v Napoli. Rodila ju je pred 16 leti mati Španjolka na otoku Samaru. Dvojčka sta zraščena ob hrbtu in mata baje skapno drobno, vse ostalo pa je na njima pravilno. Nesreča zraščenja ju ne ovira pri dobrem razpoloženju in se imenitno razumeta, četudi drug drugemu še nikoli nista pogledala v obraz. Dvojčka se odpravita v London in ostale evropske prestolice, nato pa v Ameriko, kjer nameravata tri leta študirati pevske nauke, za kar imata poseben talent. Nikakor pa ne marata, da bi ju ljudje ogledavali, zato sta bila po izstopu iz parnika takoj odpravljena v zaprt avto, ki ju je prepeljal na postajo in sta z vlakom odpovala v Rim.

Baš zaradi njega.

Janezek: «Čujte, ata, kje sem bil jaz takrat, ko ste se oženili z mamo.»

Ata: «Pri mami.»

Janezek: «Kako to, da se jaz tega prav nič ne spominjam?»

Ata: «Ne spominjaš se? A baš zaradi tebe ne zaradi mene se je morala poroka poročiti.»

Razkrito bogastvo

Resnična dogodbica.

Sveta Marjeta je naložila polen in sveti Jakob je navalil štorov na žerjavico junjivega solnca, ki je nenavadno zgodaj spremenilo zeleno setev v zrelo žito. Zazveneli so srpi in suhe bilke so se priklonile smrti, zakaj dovolj časa so živele ter izpolnile vse naloge in dolžnosti rastlinskega življenja.

Bogata je bila tista žetev — ena najbogatejših, kar jih pomnijo ljudje. To je vedel Peticar iz Zadrtije, ki se je ponašal z zelo starimi in častitljivimi predinki, polnimi bogatih izkušenj in pomembnih doživljajev.

Neka posebna lastnost pa se že prav od nekdanj držji te rodovine: prenapeta bahavost je držala pokoncu njene že davno preminule člane in od njih se je našel tudi Stefan, sedanji gospodar. Nalezal pa se je v prav obilni meri, ne meneč se za nauke svojega spovednika, ki mu je naslikal bahavost kot greh.

«Bahavost je prevara samega sebe,» mu je razlagal v spovednici. «Kdor si vedno nekaj izmišlja ter se ponaša z nečem, česar v resnici nima, pride nazadnje tako daleč, da samemu sebi verjame, drugi pa se mu posmehujejo, zakaj vsakogar se ne prime sugestija domišljave osebe.»

Besede «sugestija» Peticar ni razumel, zato jo je spravil v zvezo z Zadrtijo, svojo rojstno vasjo, kjer se je čutil prvaka med svojimi sosedi. Domišljjal si je, da so njegovi travniki najboljši, njegove njive najrodovitnejše, da je njegova kmetija najlepše urejena, vsled česar mu sežejo drugi komaj do pasu.

Svoje domišljije pa ni ohranil le zase, ampak jo je razodeval tudi drugim; najraje se je postavljajl pred tujci, ki niso poznali njega in njegovih gospodarskih razmer.

«Jaz sem prvi v Zadrtiji,» je bahavo pretiraval. «Moji hrami so polni žita in hlevi polni živine — take živine, da nikjer na svetu ni boljše . . .»

Bogatemu mesarju, živinskemu kupcu, se je zahotelo po Peticarjevi živini ter se je z

namenom, da napravi mastno kupčijo, napotil v Zadrtijo. Takrat je Peticar redil samo dva repa, kar so vedeli le njegovi ožji sosede, o čemer so se prepričali, ko Peticarja ni bilo doma.

Kupec je obstal pred hlevom, kjer je našel gospodarja, katerega je resno zaskrbelo, kako se bo rešil iz zadrege. Kmalu pa mu je prišla rešilna misel.

«Nič ne bom danes prodajal,» je skušal odsloviti mesarja, ki je kljub temu radovedno silil proti hlevu.

«Če mi dovolite, bi pogledal vašo živino; pravijo, da ste izvrstnen živinorejec.»

«To pa, to! Kar je res, je res in bolj ne more biti res. Toda žal mi je, da vaši želji ne morem ugoditi. Redim namreč krasnega bika, ki pa vzlic svoji lepoti postane divji, kakor hitro začuti tujega človeka v svoji bližini. Samo jaz smem k njemu in moj starejši sin; nad drugimi pa rjove kot zverina, še ostala živina se ga boji . . .»

Mesar se je porogljivo namuznil, kar je Peticarja tako razvnelo, da ga je spremljal da

Kmečke pesmi

Mi smo kosci ...

Mi smo kosci! V svitu rose
svetijo se naše kose,
ostre, trde, neizprosne,
na cvetlični plen ponosne. —
Osla škriplje . . .

Mi smo kosci! V rujni zarji
grički zde se nam oltarji . . .
Na vrtove, na livade
vežejo nas srčne nade.
Tu je sreča.

Mi smo kosci! Rožne trate
krijejo zaklade zlate.
Naše je vse to bogastvo
in narave veličastvo. —
Sladko delo!

Mi smo fantje — korenjaki,
čvrsti, zdravi, vsi junaki!
Naše prsi — kakor stene,
silna moč, pesti jeklene . . .
Mi smo kosci!

Kmetova uspavanka pšenici

Spavaj, pšenica,
najlepša devica!
Zvezdni večer ti je postelj postlal.
Boža skrivnostno te nočna tišina,
v sanjah pri tebi sta hrib in dolina,
travnik je rožni ob tebi zaspal.

Spavaj, pšenica,
najslajša devica!
Bajno odel te je lunin sijaj.
Zvezde se v tvoji obleki smehljajo,
sape se s tvojimi laski igrajo,
gozd ti na holmcu je zvesti čuvaj.

Spavaj, pšenica!
Ko vzide danica
zarja iz bajnega sna te zbudi.
Rosa bo nežno ti lice umila,
vsa se boš v solncu in zlatu svetila —
ljubljenka moja, oj, sladko zaspil!

Moje žito

Ves vesel in dobre volje
kmetič stopil je na polje;
v prsih moč in v srcu nada:
zdrava bodi, setev mlada,
moje žito!

In pšenica se mu klanja,
veter vanjo se zaganja,
igrajoč se s kmetiskim delom.
Črvič stoka med plevelom:
«Moje žito!»

Hipoma pa črna megla
je nad zlato polje legla,
bliska se in grom udarja
ter srdito poudarja:
«Moje žito!»

Šivalni stroj

Pomenimo se enkrat o šivalnem stroju,
ki ga dandanes najdemo skoro že v vsaki
kmetški hiši. O njegovi zgodovini bi se dalo
marsikaj napisati. Prvega je sestavil čevljar
Saint in ga uporabljal za šivanje podplatov.
Kmalu so poedinci začeli enostavnost šival-
nega stroja izboljševati, kar pa je šlo počasi

naprej. Šele navaden francoski krojaček Thi-
monier, ki si je služil kruh z marljivim vba-
danjem šivanke, si je prihranil denarja za pet
let, da se je lahko posvetil sestavljanju kro-
jaškega šivalnega stroja. Uspelo mu je.

Dovršil je svojo «mašino» l. 1830. in se
preselil v Pariz, kjer je kmalu otvoril lastno
delavnico in v njej ob svojih strojih zaposlil
120 delavcev. Začel je izdelovati same voja-

ške uniforme. Zasluzek se mu je kupičil tako,
da so mu delavci, nahujskani od drugih moj-
strov in v strahu, da bi jim šivalni stroji ne
odjedli dotedanega zaslužka, razbili delav-
nico. Thimonier je nato umrl v bedi.

Medtem pa so drugi njegov stroj izpo-
polnili, tovarne so jih začele izdelovati v ve-
likih količinah. Vendar so popolni stroji, ka-
kršni se danes uporabljajo po vsem svetu v
malenkostnih razlikah, bili napravljeni šele
okrog l. 1880.

Kar se tiče zdravja, bi bilo omeniti, da
stroj s pogonom na nogo pri šiviljah pro-
vzroča precej nervoznosti. Srčna hiba, zvo-
njenje v ušesih, bolečine v ledvicah so zelo
česti pojavi pri ljudeh, ki presedajo cele dni
za šivalnim strojem. Posebno pazljive mo-
rajo biti ženske, ki trpijo na spodnjem delu
telesa, ker lahko postanejo neozdravljive. Pri
vztrajnem delu se često pojavijo tudi želod-
čne bolečine, zaradi kojih trpi ves organi-
zem. Odsvetovati je prevneto delo nosečim
ženskam in šibkejšim deklicam. Seveda je pa
pri šivalnem stroju tudi velike važnosti —
pravo veselje do umerjenega dela, ki samo
preprečuje poedine škodljivosti, kakor je to
sploh pri vsakem delu.

Ni čudno

Prvi kolesar (ki je zadel v drugega kole-
sarja in ga povozil): «Tako znani se mi zdite,
kje sva se neki videla?»

Drugi kolesar: «Kako bi se, vruga, ne
poznala, ko ste me danes že tretjič povozili.»

leč izven vasi in vso pot pel slavospev svo-
jemu izmišljenemu biku.

Drugič se je Petičar osmešil s krompir-
jem, ki ga je prodal vaški branjevki; ko jo
je videl riniti z vozičkom proti hiši, se ji je
umaknil v podstrešje. Odpraviti jo je morala
njegova žena, katera ji je povedala, da že
dolgo nimajo več krompirja ter da jo je mož
debelo potegnil.

V tretje gr̃e rado, pravi ljudski pregovar.
in v tretje je Petičar nasedel svoji bahavosti,
s katero se je osmešil pred vso okolico.

V Zadrtilji so ropotali in škripali vozovi
pod težo snopja, ki so ga vozili s polja do-
mov. Vsak je hotel kar najprej dokončati že-
tev ter zložiti žito v kozolec, da čim prej
pokaže, koliko je našel.

Tudi Petičar je hitel z delom. Prvi je ho-
tel dožeti ter pokazati sosedom, da nikjer na
svetu niso tako pridni.

Ne le, da je bilo njegovo žito tako lepo,
kakor ga lepšega nikjer na svetu nimajo, ampak
tudi njegov kozolec je bil tako poln in

natlačen, da nikjer na svetu ni bilo bolj na-
tlačenega kozolca.

Res so si vaščani o načinu, po katerem
zлага žito v kozolec, marsikaj namigavali,
toda Petičar ni uvaževal teh govoric.

«Ako bi jaz tako skladal, kakor drugi
skladajo,» se je bahal, «bi napolnil s svojim
žitom vse vaše kozolce. Le prime naj kdo
za snop — v katerem razdelku hoče — ter
naj ga potrese, pa bo videl, da se bo zama-
jal ves kozolec. Krepih rok bi bilo treba,
da ga izpuli iz vrste. Skozi snopje sosedo-
vega kozolca pa se vidijo Kamniške planine,
tako rahlo je zloženo.»

«Ata, za kakih pet voz pšenice je še na
njivi,» je pretiraval Pavle, njegov starejši
sin. «Nekam jo moramo spraviti, vreme se
bo v kratkem spremenilo.»

«Nikjer ni prostora, Pavel. Saj vidiš, da
so vsi razdelki tako nabiti, da niti snopa več
ne spraviš v kako vrsto. Kozolca mi pa tudi
nihče ne posodi. Pri sosedih bi se dalo
stisniti, ako bi hoteli, toda nočejo, ker ne

marajo, da bi se govorilo: «Petičar obeša
žito v druge kozolce . . .»

«Tega jih tudi ne bomo prosili,» se je
oglasil mlajši Albin. «Pšenico bomo razsta-
vili okrog in okrog kozolca — tako se bo
naglo sušila — v Bukovju delajo na ta
način.»

«Ampak brez potrebe,» je Pavle zavihal
nos. «Bukovčani niso veliko našeli in ker
snopja ne skladajo, marveč ga obešajo, bodo
malo namlatili. Mi pa žanjemo že ves teden
in skladamo — se reče — stiskamo, da po-
kajo stebri pri kozolecu.»

«Bukovčani so bahači,» se je zgrozil oče
Petičar. «Nikjer na svetu ni hujših bahačev.
Mi pa se ne bahamo, dasi imamo nekaj, s
čemer bi se lahko postavili, kot se nihče na
svetu ne more postaviti . . .»

«Mi imamo veliko,» je menil Albin in
pričel jemati snope z voza ter jih prislanjati
h kozolecu. Pomagal mu je tudi Pavle, oče,
pa je ponosno gledal na svoja fanta in zaves-
mu je rekla, da nikjer na svetu ni boljših
fantov od njegovih.

Robustni sluga — zamorec in njegov slabotni gospodar

«Da, milostivi gospod, danes je zopet hudo hladno . . .»

. . . in je zato prav pametno . . .»

. . . če se oblečete v toplo suknjo . . .»

«No, kaj pa se je zgodilo?!»

(Po «La Domenica del Corriere.»)

Zagorelost naše polti

Marsikdo je prepričan, da je znamenje posebnega zdravja, če kdo poleti hitro zagori, če postane njegova koža pod vročino solnčnih žarkov ožgana in rjava. V resnici pa to ni tako. Barva polti nastane zaradi povečanja «pigmenta», kakor se imenuje iz krvi izvirajoča barvna snov. Kjer pridejo zrak, veter in svetloba močnejše in dalje časa v zvezo s kožo, se vrši hitrejša izmenjava snovi v koži; koža postane najprej le nekoliko opaljena, pozneje pa vedno bolj rjava in

končno najdemo zelo značilne pigmentacije, da na primer nekateri kopalci izgledajo skoro ko zamorci.

Solnce in zrak učinkujeta na kožo posameznikov zelo različno. So taki, ki postanejo kmalu rjavi, drugi pa zopet le polagoma ali sploh ne izpremenijo mnogo svoje barve, četudi bi bili dalje časa na solncu ko prvi. Tudi doba, kako dolgo poedinec ohrani ožganost, je zelo različna. Včasih zadostuje, da si par dni ali en teden za zidovi, pa že izgubiš

barvno snov, ki si jo nabral tekom poletja v prosti naravi.

Trditev o boljšem in trdnejšem zdravju «rjavih» je torej docela napačna. Samo nekaj je verjetno: da živijo «rjavi» več v prosti naravi nego «beli»; in kdor živi na prostem, je navadno bolj zdrav nego oni, ki malokdaj zapusti zidovje. Primerno solnčenje samo na sebi pa je zdravilno in če pri tem postaneš rjav ali ne. Pretirati se seveda s solnčenjem ne sme, ker potem lahko tudi škoduje.

Iskreno.

Gospod poručnik je imel prvi sestanek z ugledno damo. Celo popoldne je stal pred ogledalom ter se mazal, bril, krtačil itd. za ta imeniten dogodek. Imel pa je poručnik slugo, malo omejenega, a drugače dobrega dečka. Ko je bil že zadnji čas, da odide na sestanek, pozove poručnik slugo ter ga samodopadljivo vpraša:

»Povej mi po pravici, ali sem lep?«

«O, gospod poručnik, zelo, zelo lepi ste!»

«Pa povej, kako lep.»

«Kakor lev!»

«Kaj, kakor lev? Pa kje si ti videl leva?»

«Živega še nisem videl, pač pa na sliki.»

«A kje si videl to sliko?»

«To sem videl v Zgodbah sv. pisma, ko je mati božja jahala na njem z Jezusom v Egipt.»

On ve.

Mama: «Ko dorasteš, sinko, boš moral delati.»

Sinko: «Vem to, mamica, zato se pa držim nazaj, da ne bi zrastel.»

Preizkušnja.

Gospodinja: «Kadar sprejemem v službo novo dekle, mi je prva skrb, da jo preizkusim, če je zaljubljena.»

Sosedica: «Kako se Vam to posreči?»

Gospodinja: «Ko dekle zaspi, jo drgnem narahlo s kričo po ustih. Ako postane nemirna ter zamahne z roko, je znamenje, da z moškimi nima opravkov, če pa potrpežljivo nastavlja usta, vidim, da je vajena brk.»

Zaušnica.

Mati: «Pravijo, da si dala možu zaušnico?»

Hči: «To je nesramna laž. Res pa je, da sem mu jo obljubila in revež že ni imel več časa, da bi se je bil ubnanil . . .»

«Pri nas delamo velike snope,» je rekel Pavle in pomolil snop očetu, ki ga je pohtel in razsodil, da nikjer na svetu ne delajo tako velikih snopov, kakor so njegovi.

«Poglejte to klasje!» je nadaljeval Albin in pokazal očetu najlepši snop. «Ali ni naše klasje zares lepo, tako lepo, da ga ni lepšega nikjer?»

«Petičar, veliko si našel!» se je ustavil ob kozolcu Pečar, njegov sosed. Ta je imel navado, da je vedno hvalil svojega soseda, vedoč, da mu hvala nadvse ugaja, dočim si je mislil po svoje ter si je tudi natlačen kozolec po svoje razlagal.

«Poln kozolec — deset nabitih razdelkov — kakor vidiš, ne da bi se hvalil,» se je ponel Petičar. «In še mi je ostalo snopja, katerega moram razstaviti, da se ne pokvari. Zares, dobra letina, da ne pomnimo take. Letošnja letina je res blagoslovljena letina!»

«Pri vas pa nimate polnega kozolca,» je Albin omenil zaničljivo.

«Nimamo,» je odvrnil Pečar, ne meneč se za pikanje nadutega mlečnozobeža. «Manj-

ka pa le ena sama ozka vrstica v zadnjem razdelku.»

«Vaši razdelki so manjši, kakor so naši,» je izkušnega soseda poniževal neizkušeni mladenič.

«In narahlo ste zložili,» je dostavil Pavle, ne da bi pustil govoriti modremu sosedu.

«Tako se bo prej posušilo,» se je muzal ponižni Pečar. «Plesniva ali sprhnjena slama ni kaj prida in pri mlačvi se kadi.»

«O, pri nas se bo kadilo!» je vzdihnil Petičar ter si v strahu pred bodočim prahom zatisnil nos. «Vse nam bo oprhnilo, tako tesno je zloženo. In pa taka dolga mlačev! Najmanj osem dni bodo pokali cepci od zore do mraka. Zraven pa ta neznozna vročina! Sosed, ti boš prej gotov!»

«Pri Pečarju še niso nikdar dolgo mlatili,» se je vmešaval Albin v pogovor.

«In zelo počasi mlatijo — se reče — zjutraj pozno začnejo in zvečer končajo pred mrakom,» je razlagal Pavle.

«Pa vselej vse omlatimo,» je Pečar prekrižal roki na hrbtu ter je nekoliko nejevoljen radi zbadanja odšel proti domu.

Takoj po njegovem odhodu pa je stopil izza kozolca Pečarjev Francelj, ki je skrivoma poslušal pogovor, čigar vsaka beseda je ranila njegov mladeniški ponos. Bil je sicer miren in prijazen mladenič, toda natihem je črtil Petičarja in njegova sinova, kot so jih črtili drugi sosedje radi vedne baharije in neumnega ponašanja z imetjem.

«Pri vas ste pa res veliko našeli,» se je pošalil. «In tako nabasanega kozolca nimajo menda nikjer na svetu. Vaša pšenica je zares lepa!»

«Mi sami to vemo,» mu je odvrnil Pavle. Razumel je neokusno šalo, vedoč, da mu nagaja z očetovimi besedami, kakor mu večkrat nagajajo v družbi njegovi tovariši, ko se naveličajo njegovega bahanja.

«O sebi seveda kaj takega ne moreš reči, ker nimate polnega kozolca,» mu je zabrusil Albin. «Namesto pšenice boste sušili perilo,»

„Hči blejskega hotelirja“

(Drzna pustolovka pod ključem.)

Nenavadno drzno pustolovko slovenskega pokolenja je te dni dosegla roka pravice, kar je pač običajni konec vsake pustolovščine. Marija Otrin, ki je rodom iz Mojstrane na Gorenjskem, se ni mogla držati tega, kar je, temveč je hotela biti vedno nekaj več, pri čemer je kradla in vsepovsod goljufala, kdor se je le na kak način dal nabriti od nje.

Pustolovka je nastopala sedaj kot medicinka ali le kot visokošolka, potem kot zaročenka nekega medicinca in celo kot tajna žena nekega jurista. Njena običajna imena so bila: Mimi Ogriz, Mimi Bertik, Olga Županič in Hermina Jekler. Izdajala se je za hčerko bogatega hotelirja in trgovca z lesom na Bledu.

Njeno »delovanje« se je gibalo največ v Ljubljani in Zagrebu, kjer je nastavljala past lahkovernim ljudem, katerih se na tem ljubem svetu ne manjka. Iskala je vedno prilike, da se je seznanila s kakšnimi petičnimi ljudmi, jim z naravnost neverjetno prepričevalnostjo natvezala cele romane, potem pa jih okradla ali si pa od njih »izposodila« denar, češ, saj mi bo oče, bogat lesni trgovec, kmalu poslal večjo svoto.

V Ljubljani slovi ptička pod imenom Jekler. Kolikor nam je znano, je v dveh primerih nastopala kot edina hčerka blejskega hotelirja Jeklerja. (Na Bledu se sicer res nahaja hotel Jekler, toda lastnik njegov se piše drugače.) V prvem primeru je obiskala mater jurista g. O., se ji predstavila ko visokošolka Jekler ter jo prosila, naj bi pregovorila sina, da bi jo poučeval v nekih učnih predmetih. Kaj je nameravala s to pustolovščino, se ne ve.

Drugi primer njene pustolovščine v Ljubljani pa je bil nastopen: V šentpetrskem parku je sedela ga. O. z dvema otrokoma. Naenkrat je k njej na klop prisedla mlada ženska in pričela razgovor. Dejala je med drugim, da prihaja iz bolnice in se vrača na Bled k staršem, pri katerih da še vedno prebiva, ker »njen mož« jurist g. M. še študira in torej nima sredstev za

vzdrževanje družine. »Tudi sinčka že imam,« je menila, »zelo bom vesela, ko bo moj mož dogotovil študije. Saj marljivo študira«. V nadaljnjem razgovoru je ugotovila: »Vaš mož je rojak mojega moža«. Končno je obljubila ge. O., da jo obišče na stanovanju.

In res je nekega dne dopoldne prišla. Bila je jako razpoložena, češ, moj mož bo hud, ker ne prideva nič skupaj. »Jaz mu včasih prav rada zmešam štrene. Kadar me pride obiskat na Bled, se vedno kam drugam odpeljem.«

Gospod O., ki je bil slučajno doma, se je z žensko podal v razgovor. Čudno se mu je dozdevalo, da je jurist g. M., ki ga je dobro poznal, že poročen, ne da bi kaj vedel o tem. Končno se je ženska vedno bolj zapletala v protislovja in g. O. je vstal ter šel poiskati »njenež moža« g. M. v akademski kolegij, čeprav mu je ženska zatrjevala, da ta hip »njenež moža« ni v Ljubljani. No, pa »njen mož« je bil v Ljubljani, le o tem še ni vedel ničesar, da ima že »ženo«. Gospod O. se je vrnil hitro, da bi izročil opasno pustolovko roki pravice. Toda ta je bila še hitrejša in je bila že odšla, češ, da se odpelje na Bled. Ker je bilo hladno, si je do kolodvora še izposodila površnik g. O., ki sicer še ni vedela, da ima opravka z opasno pustolovko, pa je bila vendar toliko previdna, da je poslala z njo služkinjo, kateri je zabičala, da gotovo prinese površnik nazaj.

Zvita pustolovka, ki se je menda zbala, da je gospod O. med tem časom dobil informacije o njej, je med potjo na kolodvor nenadoma vrnila plašč služkinji ter jadrno odhitela. Na obisk ni prišla več, čeprav je obljubila.

Nedvomno je takrat prenesla svoje delovanje za nekaj časa iz Ljubljane v Zagreb, ki je večji in za take ptičke varnejši nego majhna solidna Ljubljana. V Zagrebu je zagrešila celo vrsto drznih pustolovčin in tam jo je tudi doletela usoda. Bila je aretirana ter je priznala že celo vrsto zlih dejanj. Njena oseba je zelo slabo zapisana tudi v dnevniku ljubljanske policije, ki jo je tudi iskala.

Kotiček za ugankarje

SPREHOD.

	o	da	kost	
	bo	na	in	
Svo	sta	med	stvo	brat
	no	me	ni	
	vi	in	ple	

Te vrste uganke se uganjujejo tako, da skušaj najti prvi pravi zlog in potem naslednjega v bližnjem četverokotu itd. Zlogov ne smeš tako sestavljati, da bi preskočil kak četverokot z zlogom. Pravilno sestavljeni zlogi dajo geslo, za katero se bori demokratska stranka.

UGANKA V STIHU.

Štejem črke tri samó,
z rilcem rijem pod zemljo
Menjaj prvo črko le,
koj imaš na mizi me.
Če še enkrat spremeniš
prvo črko, pa dobiš:
kjer cvetličice cveto,
drobne ptičice pojo.

REŠITEV UGANK V ŠT. 26.

Številčna uganka. I. grad, II. riba, III. Elza, IV. grom, V. otok, VI. roka, VII. Žiri, VIII. Etna, IX. roža, X. Jošt, XI. Aron, XII. Vera. — Prve črke besed dajo: Gregor Žerjav.

Sprehod. Pravilna rešitev: Po vsej Sloveniji gre glas: Le »Domovina« je za nas.

Molža.

Zvinozdravnik: »Krava ima vneto vime, kar je posledica nepravilne molže.«

Kret: »Že mogoče. To delo opravlja ramreč moj hlapec, ki je obenem mežnar ter misli, da tudi v hlevu vleče za vrv kakor v zvrtnik.«

pa tudi drugim lahko postrežete — dovolj prostora je ostalo . . . »

Na tako srantotenje Francelj ni črnil besedice, temveč je tiho požrl nejevoljo, povzročeno po neumestnem zbadanju. Ko pa je hotel oditi, je zapazil v kozolcu med snopjem velike okrogle luknje in tedaj mu je šinila v možgane maščevalna misel.

Tisti dan se je končal s prijetnim večerom, kateremu je sledila krasna poletna noč. Fantje iz Zadrtilje so sedeli pod kostanjem, rastočim na gričku za vasjo. Tu so se navadno zbirali ob poletnih večerih, zakaj veselo fantovsko petje je od tukaj najlepše odmevalo po okolici.

Na klopi pod tem drevesom je zrastel že marsikak dovtip, med drugimi tudi tako zvane »Vaške litanije«, ali »Boj med podgano in Tičkovo Ano«. Zložil jih je voditelj fantovskih večerov z nastopno vsebino:

»Zgodbo povem vam o Tičkovi Ani ter o prečudni zverini podgani. Dolgo je dekle jo pridno lovila, končno pa vendar io živo dobila.

Vsem prebivalcem iz cele vasice v skrbi in strahu bledelo je lice; vsak si je kako orožje pripravil, krepko zverini se v bran je postavil.

Gregec šaljivi je prišel z motiko, Nace ongavi z lopato veliko, mežnar je z vilami krel: »Primojbaši! Čakaj, ludoba, ti me ne poznaš!«

Videl sem majhno, postarno deklino, z molkom v desnici je šla nad zverino, Mica za vojsko je burklje nosila, Katra je klela in sotze točila.

Končno Petičar nastopi bahavo, gleda ponosno na levo, na pravo, slednjič pa brke obriše in zine: »Daleč na svetu ni take zverine . . . »

»Kakšna zverina?« se Lenka razhudi »Opica, opica! ta se mi studí.« Takrat pristopi pa Tičkova Ana, pravi: »Ne hojte se, to je podgana!«

Pesmica se je hitro raznesla po okolici, mladina jo je znala na pamet, babnice pa so se jezile in še danes kažejo pod kostanj kot na mesto pohujšanja, vsled katerega je Jančku na Kilovcu koza poginila, in tako morajo celo nedolžni trpeti zavoljo hudobnih . . .

Petičarjevega Pavla in Albina ta večer ni bilo pod kostanjem. Prvi je preziral domala vse domače fante, drugega pa fantje niso marali radi njegovega jezika, ker je takoj raztrobil vse, kar morajo fantje molčati.

Sprva so govorili o delu, nato so pričeli obirati dekleta, nazadnje pa, ko so se nekateri odstranili, je vstal Pečarjev Francelj ter je svojim zaupnim prijateljem pošepnil nekaj skrivnostnega na uho.

»Izvrstno, imenitno!« so mu pritrdjevali drug za drugim. »To bo pa res zabava, da še ni bilo take zabave, kot je ta zabava. Ta zabava bo pa res imenitna zabava.«

Navidezno utrujeni so se porazgubili počasi izpod kostanja, rekoč, da gredo počivat, v resnici pa so jo mahnilo vsak po svoji poti proti Petičarjevemu kozolcu, kjer so se ponovno sestati. (Konec prihodnjič.)

AKA. Sokolsko društvo je priredilo dne 15. junija Linhartovo «Zupanovo Misko», ki je poslušalce nadvse zadovoljila. Naraščaj pa je proslavil 29. junija Vidovdan z naraščajsko akademijo, ki je sijajno uspela. Obsegala je poleg igrokaza in žive slike še 25 telovadnih in pevskih točk ter deklamacij. Obkrat je sodeloval tudi tamburaški odsek.

CRNOMELJ. Kot hudournik se ruši danes sokolska misel in ni je sile, ki bi jo mogla ustaviti. Ta v vsakem pogledu za naš narod koristna in zdrava organizacija prodira že v zadnjo gorsko vas. Po Gorenjskem rastejo sokolski domovi drug za drugim. Sveža sapa požrtvovalnosti, nesebičnosti in ljubezni do lastnega naroda je zapihljala z gorenjskih pogorij tudi preko dolenskih nižin in Bela Krajina zida prvi sokolski dom v Crnomlju. Dne 25. maja t. l. ob šestih zjutraj so pri nas naznanili strelji iz možnarjev, da je prva lopata zasajena. Brat starosta Špiro Vranković je v krasnih in navdušenih besedah razložil ob tej priliki zbranim bratom in sestram veliki pomen lastnega Sokolskega doma za Crnomelj in okolico, naglašal je, da bomo v tem hranu netili ogenj sokolske misli, kovali močne mišice in čiste značaje. Slavnost je zaključila impozantna povorka po mestu. Priznati moramo, da smo začeli zidati Sokolski dom z zelo skromnimi sredstvi in s tem prevzeli na svoja pleča ogromno delo. Na razpolago nimamo sicer ne cerkve ne priznice in kljub temu prihajajo brezplačno na stavbišče vozovi z vodo, peskom, lešem in drugim stavbenim materijalom. Člani se že pripravljajo za planiranje terena, članice pa pridno nosijo vođo in gase apno. Radovedneži zopet prihajajo, da vidijo začetek, in z veseljem zasledujejo delo čvrste sokolske volje in vztrajnosti. Na stavbišču je zaposlenih stalno osem delavcev. Temelj je že izkapan, potrebni materijal za zidavo je tudi že pripravljen, tako da se tekom prihodnjega tedna prične že z zidanjem. Ponosna zgradba bo stala na izredno lepem prostoru tik glavne ceste proti kolodvoru in bo vsebovala moderni gledališki oder, prostrane telovadnice, gostilniške sobe, kopalnice in kuhinje ter garderobe. Dvorana bo dolga 30, široka 11 in visoka 6 metrov. Spredaj bo krasen vrt, zadaj obsežno letno telovadišče. Imena onih oseb in industrijskih tvrdk Bele Krajine, ki na izredno požrtvovalni način podpirajo naše plemenite cilje, bomo drugič javno obelodanili. Zdravo!

ŠMARTNO PRI LITJI. Zveza kulturnih društev je minulo zimsko dobo napravila pri nas troje predavanj, in sicer o davkih, agrarni reformi in o sadjarstvu. Predavanja so bila jako dobro obiskana. Hvaležni smo zvezi in prirediteljem, in želimo, da se ista še vztrajno nadaljujejo ker naše ljudstvo je potrebno vsestranske izobrazbe in sito samih političnih hujskarij. Znani pretendent na naš županski stolček je v zadnjem «Domoljubu» svojo masleno glavo pokazal na sonce. Naj pazi, da se mu maslo ne začne topiti!

RAJHENBURG. Po trboveljskih dogodkih so v našem okolišču započeli združeni komunisti in klerikalci veliko gonjo. V nedeljo 6. t. m. so vrši pri nas sokolski zlet kot izključno domača prireditelja našega Sokola. Da pa nahujskajo ljudstvo, so naši nasprotniki začeli širiti nad vse zlobne vesti, da se v nedeljo vrši tudi razvitje orjunaškega prapora, in pozivajo svoje somišljenike, da se maščujejo radi trboveljskih dogodkov. Ves teden že tudi imamo pri naši lurski Materi božji misijon in klerikalni

hujskači so takoj začeli širiti vest, da Orjunaši pripravljajo napad na božjepotnike. Odkod prihaja tako nesramno hujskanje nezavednega ljudstva, ob takih prilikah ni težka uganka. Kolikor ne opravijo tukajšnji zaplotniki, pa storijo še njihovi listi. Gosarjeva «Pravica» kliče bojkot proti vsem naprednim trgovcem in obrtnikom. Kdo bo pri tem «gori plačal», bomo kmalu videli, ako ima oblast še količkaj volje, da z vso strogostjo pokaže svojo avtoriteto in zaščiti državi zveste ljudi pred brezmejnimi hujskaštvom poedinih zaplotnih faktorjev. Pticek, ki se javno izkazuje kot njihov vrhovni poveljnik, je krščanski boljševik Kozole, ki je ob prevratu s sebe vrednimi elementi oborožen napadel naš trg in je radi pljačkanja moral dati račun pred celjskim okrožnim sodiščem. Ta možak je tudi lansko leto organiziral tukajšnje delavstvo za stavko, in oblastno postopal proti onim, ki so bili voljni delati v rudniku. Kakšen je bil končni rezultat stavke, je še vsakomur izmed nas v spominu, saj še marsikatera rudarska obitelj čuti posledice. Kozole je bil po stavki od rudnika odpuščen, toda letos v marcu zopet milostno sprejet. Sicer mu ne želimo, da zopet izgubi kruh, kakor on v to svrhu organizira gonjo proti drugim, toda odločno mu povemo, da tudi za take divje ptice prej ali slej pride pravi obračun. — V tej ljuti gonji naših nasprotnikov, ki rovarijo proti vsemu, kar je Jugoslovenu svetega, vabimo naše trezno in narodno občinstvo, da se v najlepšem številu udeleži v nedeljo naše sokolske prireditve. Ob 14. uri 9 min. pričakujemo goste v smeri iz Zagreba, ob 14. uri 55 min. pa v smeri z Zidanega mosta. Javni nastop se vrši na prostoru tik ob kolodvoru ob 15. uri 30 min., na kar sledi narodna veselica. V nedeljo, vsi Posavčani, v Rajhenburg! Zdravo!

RAJHENBURG. Prošli teden nas je obiskal knezoškof dr. Karlin iz Maribora. Ves trg je bil v zastavah. Nič nimamo proti temu, ker knezoškofa dr. Karlina spoštujemo vsi kot narodni moža. Toda na narodni praznik bi se bile rade tave na našem trgu lahk prešte. Na pristih ene roke. Zakaj ta razlika? Da tudi občina ni imela zastave, je razumljivo, saj imajo klerikalci v njej absolutno večino. To pa seveda zato, ker očetje trapisti tvorijo polovico volilcev. S tem smatrajo naši klerikalci, da je Rajhenburg njihova trdnjava. Naši klerikalci sploh znajo očete trapiste navzlic temu, da je njihov red najstrožji, izborna izrabljati za svoje politične manevre. Dobro, da je nebeški svet nevidljiv, sicer bi naši klerikalci še angelčke prignali na volišče. Razume se, da tudi trapistovski samostan na Vidovdan ni razobesil nobene zastave, četudi jih ima obilo na razpolago, saj je ob škofovem prihodu razobesil na gradu kar dve in še eno na turbin. Tudi naši gasilci so prevzeli vlogo Orlov. Na državni praznik jih ni bilo v cerkvi, pač pa so na Petrovo delali parado pri procesiji. Bog živi, gospod komandant in bodoči župan! Oblast bi dobro storila, ako bi malo več pozornosti posvečala ljudem, ki še po petih letih obstoja našo državo izzivajoče ignorirajo.

SV. ANTON NAD RAJHENBURGOM. Tukajšnje šolsko vodstvo izreka tem potom javno zahvalo vsem dobrotnikom, ki so z velikodušno požrtvovalnostjo pripomogli k lepo uspelemu majniškemu izletu v čateške toplice. Predvsem najlepša hvala gg. Boeciju, dr. Zdolsku kot županu brežiške občine, restavraterju Volčanjsku, Trépatu in gostilničarju in peku Rateju, ki so nam šli na roko z različnimi uslugami. Živeli dobrotniki!

DOL PRI HRASTNIKU. Pišejo nam, da so prodajali nekda pri tamčnji cerkvi za odpustke rožne vence in svete podobice. Kaplan-trgovce Jaka in krojač Arnshek pa sta stare vero zavrgla ter pričela prodajati v nadomestilo «Slovenca». Tako je vsiljeval prejšnje nedeljo takoj po svetem opravilu Arnskov dečko pod kaplanovim nadzorstvom s tako vnemo imenovani lažnivi list, da sro se ga jedva otepali. Star možak, ki je to početje opazoval, je odmajal s sivo glavo, nato pa vzdihnil ves žalosten: Kam si prišla, sveta cerkev? Zopet bi bilo treba, da bi prišel Kristus, ki bi vzel v svoje svete roke bič in pognal iz božjega hrama barantavce in politikarje... Ali ni imel mož prav?

TRBOVLJE. Trboveljski kaplani so nekoliko popustili v hujskanju, ker tudi novo došli miroljubni g. župnik tega ne pripusti. Zato pa sta se naučila takih «krščanskih» čednosti klerokomunista «letni Gustil» in «ravni Richard», člana oborožene akcijske čete in poizvedovalca. Glavno je seveda, da se obrekujejo pošteni obrtniki, ker se s tem dela v Društvenem domu in konzumu dober «kšeft». Obžalovanja so vredni taki zaslepljeni starši, ki še zaupajo svojo deco tem ljudem, kajti namesto telovadbe prodajajo ti Orlič «Slovenca» po kolonijah in poizvedujejo, kaj je ta ali oni rekel, da tako ne zmanjka gradiva za «Lažljuba» in «Slovenca». Sploh bi bilo treba nekoliko bolj paziti na vse početje v klerikalnem brlogu, posebno na tako zvano zasebno stanovanje po policijski uri in na razne orgije po pevskih in drugih za vzdrževanja klerikalizma potrebnih vajah z ženskim privlečkom ali pa tudi brez njih. — V neki gostilni, znan še iz avstrijske dobe, kjer se je sklepalo, kdo je pravi avstrijski patrijot, in je brihtna «birtna» prva vedela, kdo od zavednih naših ljudi bo aretiran drugega dne, tam se sedaj zopet kujejo razne stvari. Tam celo vedo, kdo od zavednih narodnih uradnikov pri rudniku bo odpuščen. To se pri nas trpi in mi še take gostilne podpiramo. Če vam ni prav, da pri nas udežno živite, kar nabašite kovčege in odidite. Takih najemnikov, ki niso «deutschgesinnt», se ne manjka. Za danes to, drugič več.

LAŠKO. Dne 25. junija t. l. je umrl v celjski bolnici g. Peter Kač, dolgoletni pismonoša v Laškem. Pokojni je bil radi svoje poštenosti in dobrovoljnosti splošno priljubljen in se je marsikateremu Laščanu utrnula solza, ko je prišla vest o Kačevi smrti. Bil je zvest naš somišljenik in zanesljiv volilec. Bodi mu ohranjen prijazen spomin!

SV. KRIŠTOF. Zmage nismo izvojevali, pa vendar smo kljub terorizmu farovža, komunistov in nemškutarjev dosegli lepe uspehe. Če bi ti ljudje tako nesramno ne izkoriščali trboveljskih dogodkov, bi imeli danes večino v občinskem odboru. Kar je delal dolski kaplan s svojimi priganjači, kar so delali nemškutarji in kar so počeli komunisti pod vodstvom železničarjev Krajska, Prodarnja in Šumija, to presega vse meje in vpije po ovadbi. In vendar je tudi naša občina izkazala ogromno napredovanje demokratičnih glasov in to predvsem na drugem volišču pri Sv. Jerdert, kjer smo dosegli večino v razmerju 100 proti 93. V tem pogledu se moramo zahvaliti našim somišljenikom: Golobu, Kokalju, Kapli, Zorincu i. dr. So to možje, pred katerimi imamo respekt. Hvala jim! Kakor že rečeno, je hrastniški del krištofske občine najslabše odrezal. Komunisti, socialisti, nemškutarji in klerikalci so tamkaj z združenimi močmi delali proti nam. Veselje bo kratko. Takih ljudi se

bomo znali otresti in tudi njih bojkot, ki ga izvajajo proti našim somišljenikom, bo prav kratkega obstoja. Vendar že danes opozarjamo na razmere v kemični tovarni in steklarni kakor tudi na železniški postaji v Hrašniku. Red bomo dosegli tudi tamkaj, če ne s pomočjo vlade, pa sami. Klerikalci sami priznavajo danes, da pridejo z našimi možni pravi odborniki v občino. So to: posestnik Cencelj, višji inšpektor Kokalj, inž. Kloc, gostilničar Hofbauer, posestnik Dernovšek in rudniški poduradnik Golob. Prepričani smo, da bodo ti naši možje znali delati v blagor občine in občanov, tudi tistih, ki so v svoji zaslepljenosti volili proti nam ali ostali doma.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Proti volitvam v naši občini smo vložili ugovor ter zahtevali razveljavljenje klerikalne liste, ker se je klerikalni agitator in odbornik B. izjavil, da je sam podpisal več kandidatov. Preiskava bo dognala, kaj je resnice na tej samopohvali Ba.

SV. LENART NAD LAŠKIM. Pri nas so se vršile 21. junija volitve. Naprednjaki, ki smo skupno nastopali pod listo SKS, smo dobili štiri odbornike, klerikalci pa ostalih pet. Čeprav nismo agitirali in oblazili hiš kakor šepavi Ciril, so se vendar naši častno postavili. Lepši bi bil uspeh vsekako, ako bi se naprednjaki krepkeje poprijeli dela. Volitve so se vršile v splošnem mirno — razen enega primera, ki je pravi vzgled klerikalne vzgoje. Klerikalci so privlekli na volišče, kar je moglo hoditi. Med to elito je prilezel tudi star občan. Za klerikalno skrinjico je sedel velerazumen mož, ki je škilil okrog in skušal pogruntati, če diši kdo po farovškem žegnu. To menda je starčka tako navdušilo, da je javno vrgel kroglico v klerikalno skrinjico, v napredno pa plnil. Zagovarjati se bo seveda moral pred sodiščem. Napredni vaščani bi stavili g. župniku vprašanja: Ali se tako kaže klerikalno-krščanska vzgoja? Ali ne bi bilo umestneje učiti rajši farane res prave Kristove ljubezni, nego grmeti raz prižnice proti naprednemu časopisju. To pa se seveda ne strinja s klerikalno politiko.

PRIHOVA PRI KONJICAH. Pravijo, da resnica v oči bode. Ta pregovor se tukaj pri nas docela uresničuje. Naš g. župnik ne ve, kam bi se dejal zaradi zadnjih dopisov v «Domovinu». Strašno se huduje, kdo da je dotičnik, ki piše takšne «laži in zavijanja», kakor se je sam izrazil. Povemo pa g. župniku, če nam dokaže, da je laž, kar smo napisali, ga pridemo osebno prositi oprostjenja. V nedeljo je pri pridigi okregal prihovške vaščane, da berejo «Domovino» baje s tako slastjo, da komaj sline požirajo. Čestitamo k takemu govorjenju na svetem kraju! Pravijo, da je neko dekle dobilo nalog iz farovža, da poizve za tega presnetega «opazovalca». Dekletu želimo dober uspeh. Bomo poročali! Pri nas je nastavljena učiteljica, ki je članica Orjune. To pa peče naša dva duhovnika in pa klerikalno gostilničarko S. Ta je odpovedala učiteljici v svoji gostilni hrano zato, ker je imela orjunaški znak. Zato mora biti učiteljica opoldne brez hrane, šele po končanem pouku more iti v tričetrt ure oddaljeno Oplotnico na obed. To je klerikalna krščanska ljubezen do bližnjega. Na praznik Rešnjega telesa so imeli fantje Marijine družbe svoj shod. Kakšno navdušenje vlada med njimi, kaže to, da jih je prišlo od 50 samo 14. Sam g. organist jo je rajši pótgnil v sosednjo faro k ljubici kot pa na shod. Prav ima! Pa brez zamere. **O p a z o v a l e c.**

PRIHOVA PRI KONJICAH. V kratkem se bodo pri nas vršile občinske volitve — seveda po starem receptu. Župnik bo imenoval odbornike in namestnike, klerikalci bodo iz strahu pritrdili in naši dve občini bosta brez volitev padli v naročje klerikalcev. V sedanjem občinskem odboru imamo može, ki ne znajo drugega kot prikimavati. Ne enega naprednjaka ni med njimi, dasi je med naprednjaki dosti sposobnejših mož, kakor so klerikalni. Poglejmo samo njihovo gospodarstvo. Jarke ob naših cestah osnaži samo kakšna povodenj. Če stopiš v našo cerkev, se ti zdi, da si prišel v razvaline kakšnega gradu. Vse razdrto in zanemarjeno. Zato, naprednjaki, zahtevajmo volitve, da pride nekaj naših mož v odbor, ki jim gre za korist občine, ne pa za farovške pojedine. Več o tem prihodnjič. — **Opazovalec.**

ZIBIKA. Kako potrebna je združitev vseh naprednih strank v en napredni blok, so pač pokazale sedanje občinske volitve. Letošnje občinske volitve v naši občini so za nas naprednjake nova šola. Pri nas se je najprej vložila samo gospodarska lista, sestavljena iz demokratov, samostojnežev in klerikalcev. Lista je bila vložena s 16 odborniki in 16 namestniki. Ker pa naša občina šteje samo okrog 800 duš, je bila od okrajnega glavarstva v Celju lista vrnjena s pripombo, da se sme izvoliti samo 9 odbornikov in 4 namestniki. To priliko so klerikalci porabili in takoj vložili svojo kandidatno listo, samostojneži pa svojo. Nas demokrate ni nikdo obvestil o teh spremembah. Šele, ko je rok za vložitev kandidatnih list potekel, se je zvedelo za to, seveda prepozno. Sklical se je takoj odbor krajevne organizacije JDS k seji, pri kateri se je sprito takih razmer sklenilo z večino glasov, da se sedanjih občinskih volitev ne udeležijo. Kljub temu so se volitev vendarle udeležili 4 demokrate. S temi demokraskimi glasovi so dobili samostojni samo 13 glasov. Ako bi bila demokraska lista vložena, bi prav gotovo dobili demokrate več glasov kakor so jih klerikalci (37). Sploh pa ni bilo pri naprednjakih nobene agitacije, pri klerikalcih pa so fantje in dekleta od Izobraževalnega društva s svojimi sladkimi jezički spravljali svoje ovčice na volišče. Tako bodo zopet zavladali klerikalci v Zibiki, kjer je bila pri zadnjih občinskih volitvah s pomočjo demokraskih glasov izvoljena večina naprednjakov in tako dobila naprednega župana. Seveda je bil ta klerikalcem, posebno župniku, trn v peti, ker je znal vse klerikalne spletke in nepotrebne občinske stroške spretno in neustrašno odbijati. Zdaj, ko si bodo klerikalci župana volili, se jim bo raj odprl. Župnik bo rekel: Moja koča pri šoli, ki dela vsej fari sramoto, se mora dozidati v enonadstropno vilo, kjer bo lahko imela mladina svoje gledališče. Župnikove njive bodo morale dobiti nov plot. Nadalje bomo dobili novo zidano cesto, makar do Strtenice, a višje ne. Baje že skrbijo za cestarja, ki bo najbrž načelnik Izobraževalnega društva itd. Občani, boste pač morali vse žepo izprazniti, in sicer vse za vero in klerikalce.

ŠMARJE PRI JELŠAH. 20. junija so se vršile v trgu Šmarje pri Jelšah občinske volitve. Postavljene so bile štiri liste, sicer pa četrta ne pride v poštev. Ta je dobila samo smešnih 6 glasov. Čudno se nam zdi, da postavitelj te liste še do sedaj ni spoznal, da nam je trn v peti. Zelo je napredovala JDS ali «šmarska stranka», čeravno so ji pilpogačarji delali ovire. Sram naj bo bivše zelene generale, da so se združili s klerikalci in drugimi takimi elementi. G. G. ne preostaja drugega, kakor da

se začne zopet baviti z aprovizacijo. Sicer je pa najbolje, da zapusti Šmarje ali pa naj gre na planine kože past, kjer bodo gotovo vsi kozli vrgli kroglice v njegovo skrinjico. Hvala Bogu, da jih je za njega volilo šest. Pomislite, dragi čitatelji «Domovine», ta mož je še tako drzen, da je vložil pritožbo in zahteva nove volitve. Sumili bi po tem početju, da ni normalen. — **Bonifacij.**

KULUKARSKA AGITACIJA.

(Dopis iz Ceršaka.)

Na delo hitro se mudi,
oj klerikalni tigerčki,
da bi odbornike izbrali
in občini župana dali.

Pred vsemi Anton agitira,
sosede svoje skupaj zbira,
gre po okolici okrog
jezičnih ust, živahnih nog.

Za njim pa drugi je Francè
odbornik davno on je že,
a zdaj župan še bil bi rad,
da bi sirotam sukal vrat.

Iz Grabe tretji je domá
prorokovati dobro zna,
prijet'lje kliče na pomoč,
pa nihče k njemu ne priskoč',

Kaj z rihtarjem sedanjim je?
Tud' njemu bije še srce,
okrog občinsko torbo nosi,
glasove vanjo skupaj prosi,
cigare pridno zdaj deli,
da kakšno štimo še dobi.

Pa tudi stari Mártn tam,
ki ima ograjen hram,
huduje se in strašno krega,
da daleč se okrog razlega . . .

To naši so kulúkarčki
občinski naši foterčki.
Ko bomo pa k volitvam šli,
može izvolimo samí!
Tedaj pač z bogom, stare krošnje,
laži so polne vaše možnje.

Občan.

ŽETALE. Pri nas in v tukajšnji okolici že za občinske volitve precej grmi, treščilo pa še ni. Seveda je «vera zopet v nevarnosti». To je staro sredstvo klerikalcev, in bedakov je dosti vsepovsod, da sedejo na lim. — V tukajšnji okolici se je te dni klatil stekel pes in v občini Dobrina obgrizel več oseb.

ŽETALE. Iz našega kraja se malo sliši, kaj počenjamo. Se moram torej jaz malo oglašiti, da omenim najpotrebnejše, časa pa pri nas nimamo mnogo, ker je delo na poljih in travnikih. Kaj napačnega ali lažnivega pa Vam ne smem pisati, ker si naša dva častita gospoda pri mesarju Ž. izposodita «Domovino» in jo prečitata. Gotovo njima tudi že smrdí lažnivo klerikalno časopisje, «Domovina» pa je zmeraj pravična in zabavna. Nam ubogim trpinom ni dosti za politiko, nam je še vedno v sklepih lanska strašna toča, njene posledice se bodo čutile še par let. Lani nam je uničila ves pridelek z gorice, njiv in drevja; še letos so gorice tako žalostne, da se bo težko izplačalo delo in draga galica. Marsikateri kmeč je postal prizadet tudi s tem, ko je ujma jako pobrala svinje. Na lanske volitve se kar ne spomnimo radi, ko uboga para itak ne čutiš drugega, ko slabé posledice tigrovske politike,

Samo kakor se je tod hvalil poslanec Krajnc, da so dosegli prosto žganje «šnopsa», to nam žalibog nič ne pomaga, ker nimamo kaj kuhati. O kuluku in davkih pa ni nič povedal in o koritih tudi ne. Oj, volilci, le bojte se greha, če boste še za klerikalno stranko in če boste še verjeli klerikalnemu časopisju. Jaz bi Vam, gospod urednik, napisal še lepe trošte in kšefte, pa kaj pomaga, ko bi Vas in bralce potem drla zgaga. — Vaš znanec.

POLENSAK PRI PTUJU. Naš gosp. župnik Poplatnikov Juža je pa pretečeno nedelo predga in šinfa krēmare in pijance. Ma včisto prav, da malo vudriha po alkoholi, ali to je iz nevošljivosti. Gdo pa plača davke, da se župnik hrani v lepem farovži? Gostilničarji, trgovci, sploh vsi obrtniki in kmetje so prvi v fari, ki redijo gospoda Južeka. Pa je malopriden, ker v cerkvi vedno tudi vganja politiko. Gda de šlo proti volitvam, te on sploh predga: «Bog vari šteti «Jutro», «Domovino», «Orjuno» ali sploh kak napredni list, le samo «Gospodara», «Lažljuba», «Bogopoljuba» ter voliti le SLS!» To pa zato, kaj ino še meli vekše davke, ker še jih je premalo. Saj vete, ker mate le malo pameti, da sedaj vladajo Koroščevi poslanci in totim se moramo zahvaliti za te šestkrat povečane davke. Pjebi, vete kaj: letos pa volte Poplatnikovega Južeka, ker še ste res tak zaručani neki, četudi vidite, kak je, ki teko plačujete. Samo to je škoda, da morajo potem trpeti vsi, nedužni tudi poleg. Ampak naš Južek naj vendar rajši predga o Kristusovih naukih, pa de pred pijance spreobrne, pa ne kak samo z šinfanjem in politikoj. — Kolega.

Kmetijski pouk

HLEVSKA SOPARICA IN MUHE.

Naša živina, ki jo zapiramo v hleve, trpi v poletni vročini vse bolj kakor si mislimo. Posebno v nizkih, zaduhlih hlevih brez oken in brez vsakih prezračil. Je le treba malo pogledati v take hleve, da es o tem prepričamo. Živina se naravnost poti, tako ji je vroče v poletni hlevski soparici. Že vročina sama na sebi je kriva, da se živina ne počuti dobro, da ne uspeva in ne daje toliko mleka. V takem vzdušju nima živina pravega teka, zato pa tudi toliko ne molze.

Vrhu tega jo nadlegujejo pa še muhe, in sicer hlevske muhe, ki so še vse huje kakor hišne muhe. Te muhe pikajo, zbadajo in pijejo kri. To pa ne prizadeva živini le neprijetnih občutkov in ran, ampak tudi izgubo krvi, kar se vse pozna na slabem uspevanju, ali bolje rečeno, na hušanju in na znižanju užitka, ki ga dobivamo v tem času od naših živali.

Zato je pa naša dolžnost, da varujemo živino v poletnem času kolikor mogoče pred vročino in pred muhami. Naši hlevi morajo biti zračni, ne pa soparni. Treba jim je zadostnih okenj in prezračil. Hlevi naj se zadostno zračijo, čez dan sečijo, ponoči pa odpirajo. Živina potrebuje svežega zraka ravno tako kakor človek. Če manjka okenj in prezračil, naj se napravijo. I.e živina, ki je zdrava in ki se dobro počuti, nam daje povoljne užitke.

Varovati moramo naše živali pa tudi pred nadležnimi muhami. Če je v hlevu in zunaj hleva snaga, je zmeraj manj muh kakor pa v nasprotnem slučaju. Kakor v hiši tako je tudi v hlevu snaga potrebna, da se varujemo pred muhami. Razen tega je treba pa tudi drugih pripomočkov za preganjanje muh. Muha ljubi nesnago, toploto in svetlobo. Zato so snažni, hladni in v poletnem času obsenčeni hlevi zmeraj ugodni proti muham. Stalen zračni prepil tik pod stropom hleva odganja sitne muhe. Snažen hlev imej gladko ometane in pobeljene stene, tako da se vidi vsa mušja in druga zalega. Hleve je tudi vsako leto nobiliti. Dobro le nimešati belazju

nekoliko modre galice. Kjer so lastovice udomačene, nam te živalice polove največ muh. Šteer jih pa lahko tudi sami lovimo s primernimi saki, in sicer najbolje pred večerom, ko se zbirajo po stropu.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Cene so bile zadnje čase nekaj čvrstejše. Zboljšanje donarja bo nedvomno povzročilo ponovno oslabiljenje cen, ker bo sicer zastal izvoz, ki se je ravno pričel razvijati. Na novosadski blagovni borzi so bile nastopne povprečne cene: pšenica 315 do 317 Din, oves okrog 285 Din, turščica 235 do 238 Din, moka «0» 460 do 475 Din za 100 kg na debelo.

ZIVINA. Cene kažejo nazadovanje. Na zadnjem ljubljanskem sejmu se je trgoval kg žive teže: voli prvorazredni do 13 Din 50 p, drugorazredni do 12 Din 50 p, tretjerazredni 11 do 12 Din, krave za klobase 7 do 9 Din, teleta 15 do 16 Din. Povprečno dober konj je stal okrog 6500 Din, dočim se je enak konj na predzadnjem sejmu dobil komaj po 10.000 Din. Prasci plemenski, 6 tednov stari, so se trgovali od 250 Din dalje za komad.

= **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 2. t. m. v devizah: 100 avstrijskih kron za 11¼ do 12 par, 100 madžarskih kron za 9¾ do 11¼ pare, 100 italijanskih lir za 362 Din 30 par do 365 Din 30 par, 1 dolar za 84 Din 25 par do 85 Din 25 par, 100 češkoslovaških kron za 246 Din 50 par do 249 Din 50 par, 100 švicarskih frankov za 1505 do 1515 Din. — Naša valuta se je ta teden znatno popravila, kar je bilo pričakovati, ker njeno prejšnje oslabiljenje ni bilo upravičeno v gospodarskem stanju naše države.

= **Letošnji Ljubljanski veliki sejem,** ki se vrši od 15. do 25. avgusta, je zopet deležen najvišjega odlikovanja pokroviteljstva Njegovega Veličanstva kralja. Že ob priliki lanskega velikega sejma se je kralj živo zanimal za prilike naše industrije, obrti in trgovine, se pohvalno izrazil in zagotovil, da nas letos zopet posesti. Apeliramo na vse razstavljalce, da svoje izložbe čim najlepše uredijo, da se pokaže najvišjemu pokrovitelju razvoj našega gospodarstva. Letošnji veliki sejem obeta biti sijajna narodno-gospodarska manifestacija; zastopana mora biti vsa slovenska industrija, obrt in veletrgovina.

= **Konjerejski odsek 2 Kmetijske družbe za Slovenijo** priredi ogledovanje in premovanje plemenskih konj: dne 24. t. m. v Zalcu; dne 25. t. m. v Šmarjah pri Jelšah; dne 11. avgusta v Ormožu; dne 12. avgusta v Ptujju; dne 13. avgusta v Spodnji Polskavi; dne 18. avgusta pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah; dne 19. avgusta v Gornji Radgoni; dne 20. avgusta v Ljutomeru; dne 21. avgusta v Murski Soboti in dne 22. avgusta v Dolnji Lendavi.

= **Padanje cen v Vojvodini.** V Vojvodini se opaža v zadnjem času znatno padanje cen življskim potrebščinam, zlasti pšenici, turščici in ječmenu. Padanje cen povzročajo izgledi dobre letine.

= **Prekmurska železnica.** Na prizadevanje g. dr. Gregorja Zerjava v imenu slovenske demokratske stranke je prometni minister g. dr. Popović nakazal te dni zopet 5 mili-

jonov umarjev za redno nadaljevanje gradnje železnice Murska Sobota—Ormož. S tem je gradnja v toliko zasigurana, da bo najmanj od Ormoža do Ljutomera že letošnje jesen železnica tekla.

= **Dobra letina se obeta letos v vsej naši državi.** Zlasti žito kaže dobro, in to najbolj v Vojvodini, ki je v naši državi najžitorodnejša pokrajina.

Beležke

+ **Klerikalno kulturo** pokazuje «Slovenec», ki piše, da so nacionalisti na predvečer Vidovdana «rjuli po cestah: s'rov, s'rov, s'rov.» Tako nesramno zasmehuje «katoliški» list lep slovenski pozdrav: zdravo, zdravo, zdravo! «Slovenec» rad poudarja slovensko kulturo pred Hrvati in Srbi, toda tujci, ki bi le «Slovenca» čitali, bi dobili presneto čudne pojme o naši kulturnosti. Kaj so te sirove vrste, kakršnih še menda ni zagrešil kak drugi slovenski list, tudi potrebne za katoliško vero?

Sokolstvo

POZOR! OTVORITEV SOKOLSKEGA DOMA V ŽELEZNIKIH JE DNE 6. JULIJA. POZOR!

s Sokol v Rajhenburgu priredi to nedeljo, 6. t. m. popoldne svoj zlet na prostoru pred kolodvorsko restavracijo z javnim nastopom in ljudsko veselico. Vabljeni so vsi prijatelji Sokolstva iz okraja in posavske soseske. — Zdravo!

s Petnajstletnica Sokola Sv. Križ pri Kostanjevici. Dne 3. avgusta t. l. bo Sokol Sv. Križ praznoval svoj 15letnico. Pri tej priliki se vrši okrožni zlet posavskega okrožja zagorbačke župe, ki je za vsa v tem okrožju včlanjena društva obvezen. Za zlet so predpriprave v polnem teku. Prijavljeno je mnogo gostov iz raznih krajev in zlasti iz Zagreba. Da bo program tem pestrejši, pozivamo že danes vsa sosednja sokolska društva, ki niso včlanjena v posavskem okrožju, in na druga kulturna društva, da se tega zleta udeležijo. Pevski zbori in gó.šbe čelardošle. Društvo bo po možnosti preskrbelo cenen prevoz gostov s kolodvora in obratno, bodisi na Videm-Krško ali Brežice. Točen program bo pravočasno razglašen. Zunanje goste prosimo, da društvu čimprej javijo število udeležencev, koliko bo izmed teh telovadcev in članic, na katerem orodju želijo nastopiti in bodo li o odje pripeljali seboj ali naj ga društvo preskrbi. Podrobna navodila in informacije pri društvu večno na razpolago. Zdravo!

Tedenske novosti

* **Naročnikom!** S 1. julijem se je obnovilo drugo polletje za plačevanje naročnine. Radi reda priporočamo našim naročnikom, da z zaostalo naročnino obnovijo tudi naročnino za novo polletje. — Naročnina letnih 30 Din (polletno 15 Din) je v resnici tako malenkostna, da jo vsak pošten naročnik lahko preboli, ob tolikem zanimivem čitvu, kakor ga prinaša naš list. — Poudarjamo, da se naša glavna povest «Mačeha s Kompoljskega gradu» nagiblje h koncu in bi gotovo nobenemu čitatelju ne bilo ljubo, da mu dostavljanje ustavimo s prihodnjo številko, kakor to sicer ob polletju zahteva red v upravi vsakega lista. Povest, ki bo sledila, po svojevrstni zanimivosti ne bo zaostajala za dosedanjimi našimi podlistki. Zatorei: brž na pošto z naročnino!

* **Naš kralj poseti Češkoslovaško.** Češkoslovaško časopisje poroča o možnosti, da bo naš kralj Aleksander v jeseni posejil Češkoslovaško.

* **Odlikovanje celjskega župana dr. Hrašovca in župnika Vrhovnika.** Kralj Aleksander je odlikoval celjskega župana in odličnega narodnega delavca dr. Jura Hrašovca z redom sv. Save III. reda. Z istim redom je kralj odlikoval tudi odličnega narodnega duhovnika g. Ivana Vrhovnika.

* **Prijava vojaških obvezancev.** Tekom meseca julija se morajo javiti pri svojih vojaških komandah vsi oni vojaški obvezanci od 21. do 50. leta, ki še niso prisegli kralju Aleksandru.

* **Velikodušen dar.** Kakor smo že zadnjič poročali, je gerent ljubljanske mestne občine g. dr. Vilke Krejčl podaril narodnemu župniku g. Vrhovniku kot vezilo mestne občine k njegovi 70letnici znesek 5000 dinarjev. — Gosp. župnik pa je to vezilo podaril Družbi sv. Cirila in Metoda ter s tem zopet pokazal, kako visoko ceni delovanje naše obrambne šolske družbe.

* **Enodnevna politična tečaja JDS** sta se vršila v nedeljo dne 29. junija v Murški Soboti in v Ljutomeru. Na prvem so predavali gg. dr. Lipold, Hočevnar, Koder in Petovar, na drugem Spindler in Ozim.

* **Odhod Stritarjeve vdove v Avstrijo.** Dne 20. t. m. se je poslovila za vselej od nas in se vrnila k svojcem v Avstrijo gospa Tezija Stritar, vdova našega velikega pisatelja Josipa Stritarja.

* **Škoda vsled poplave v Vojvodini.** Urad velikega županstva v Subotici je sestavil statistiko o škodi, ki so jo povzročile letošnje poplave. Glasom te statistike je 2371 rodbin brez strehe. Škoda na žitnih poljih se ceni na 207 milijonov dinarjev, a škoda na imobilijah 95 milijonov dinarjev.

* **Nova pošta v Sloveniji.** Ministrstvo pošte in brzojava je odredilo, da se pri Sv. Ožbaltu ob Dravi v področju ljubljanske poštne direkcije ustanovi nov poštni urad.

* **Visoka starost.** Te dni je praznoval svoj 95. rojstni dan gosp. Jakob Hren, višji sodni svetnik v pokoju. Starček je gotovo starosta ne le slovenskih, temveč vseh jugoslovanskih sodnikov.

* **Stanje bolnikov v naših bolnicah.** Po izkazu inspektorata ministrstva za narodno zdravje o stanju bolnikov sta bili dne 7. junija v bolnicah pod državno upravo v Sloveniji 1702 osebi. V ljubljanski splošni bolnici je bilo omenjenega dne 343 bolnikov.

* **«Domoljub» in poželjive device.** Klerikalni «Domoljub» kaj rad pove, da smo mi pohujšljivi. Kakšne stvari pa on uganja, kako pa on piše za svoje tercijalke? V najnovejši številki ima osladno zgodbo, ki se takole pričinja: «Gospodična Sonja in gospod Breznik gresta z večjo družbo na izlet. Ona je na potu nekoliko zaostala. No, odkrito rečeno, to ji je baš prav, saj že dolgo obrača poželjivo svoje oči za mladim gospodom Breznikom. Toda ta se še ne zmeni za ugodne prilike, ki mu jih nudi Sonja, po zakonskem jarmu hrepeneča!...» Tako pišejo maziljeni gospodje okrog «Domoljuba» prismuknjene storije. Če bi mi napisali taka namigavanja, pa bi prižnice in misijoni spustili novo žveplo nad nas. Ali bodo misijonarji sedaj tudi rohnili proti «Domoljubu»?

* **Ponarejeni lirski bankovci.** V Istri krožijo ponarejeni bankovci po 50 in 100 lir. Policija jih je že več zaplenila. Ker utegnejo ponarejalci vtihotapiti ponarejene bankovce tudi v Slovenijo, naj bodo naši ljudje pozorni.

* **Strela ubila tri ženske.** V vasi Skriljevo pri Bakru je divjala te dni huda nevihta. Neka mlekarica se je pred nevihto zatekla v kmetško hišo. V trenutku je udarila v hišo strela, ki je ubila mlekarico, domačo gospodinjo in njeno hčerko.

* **Beg mednarodnega žeparja.** V Osijeku je bil aretiran opasni žepar Emanuel Weiss, ki je bil pod spremstvom policistov prepeljan v Zagreb. Med vožnjo pa je Weiss skočil skozi siraniščno okno vlaka in pobegnul. Weissu zaplenjeni denar v znesku 100 dolarjev in 18.000 dinarjev je ostal stražnikom.

Iz raznih krajev

* **Na Bledu se je na Vidovdan vršila slavnostna razsvetljava na jezeru v proslavo Vidovega dne ter na čast kralju Aleksandru in kraljici Mariji.**

* **V Kapli pri St. Juriju ob Taboru je padel te dni s kozolca tamošnji posestnik Mihael Kokole ter si pri tem zlomil desno nogo in roko. Kokole je bil prepeljan v celjsko bolnico, kjer pa je radi zastrupljenja krvi umrl. Pokojnik zapušča vdovo in pet otrok.**

* **V Brodah pri Vranskem je umrla v visoki starosti 84 let ga. Filipina Schaur, mati graščaka g. Schaura in tašča g. dr. odvetnika Stikeri iz Brežic. Narodni ženji blag spomin!**

* **V Gornjem gradu je umrl v 66. letu starosti g. Ignacij Rup, posestnik in trgovec, dolgoletni načelnik Gasilnega društva, občinski svetovalec in član posojilnice. Priljubljenemu pokojniku blag spomin!**

Obmejni italijanski napad

Dva naša stražnika ubita.

V torek popoldne se je dogodil ob Sorici težak obmejni incident. Italijanska obmejna straža je ob pobočju Ravta pri Možicu napadla našo patroljo, začela nanjo streljati in obstrelila dva stražnika, Florijana Grosa in Valentina Grehova.

Patrulji se je pridružil tudi dijak Primožič, sin nadučitelja v Sorici. Djak Primožič pa se je kmalu vrnil in izjavil na poveljstvu finančne straže, da je bila naša finančna patrolja na Ravtu napadena od Italijanov in da sta težko ranjena, oziroma ubita dva stražnika.

Večja patrolja je takoj odšla na mesto, kjer se je izvršil napad in po dolgem iskanju opazila na planini Lajnar tri oborožene italijanske finančne stražnike. Ker so Italijani videli, da je naša patrolja močnejša, so takoj pobegnili. Ne daleč od tod je naša patrolja našla v krvi ležečega Florijana Grosa, ki pa je bil še toliko pri zavesti, da je natančno opisal ves italijanski napad. Izjavil je, da so jih Italijani napadli in pričeli nanje streljati s puškami. Grehov je bil takoj pri napadu ubit. Grosa je patrolja položila v nosilnico. Spotoma je Gros izkrvavel in umrl. Težko ranjen je bil tudi dijak Primožič.

V vsej Selški dolini vlada radi italijanskega nesramnega izzivanja silno razburjenje.

Razno

× **Vihar uničil celo mesto.** Te dni je prišla nad Ameriko strahovita vremenska katastrofa. Razsajal je strašen vihar, ki je popolnoma uničil mesto Lorraine v bližini Clevelanda. Nevihta je izbruhnila proti večeru in je vihar dosegel izredno hitrost. V gledališču se je nahajalo okrog 500 gledalcev. Vihar je gledališko poslopje porušil in pokopal pod seboj nad 300 oseb. Po dosedanjih vesteh je bilo v mestu okrog 500 mrtvih, število ranjenih pa znaša nad 3000. Gmotna škoda se ceni na 65 milijonov dolarjev (okoli 6 milijard dinarjev).

Ženski kotiček

ČREŠNJEVI RECEPTI ZA KUHINJO.

Ker so sedaj črešnje, navajamo nekaj receptov za uporabo tega sadu v kuhinji:

Črešnjevi zavitek. Vzemi tri skodelice moke, jo osoli, dalje vzemi dobro žlico masla ali sirovega masla, en beljak in toliko vode, da dobiš mehko testo, katero dobro udelj kake pol ure, da prične delati mehurčke. Da se ne bo testo prijemalo rok, jih večkrat potresi z moko. Nato pokrij testo in pusti, da počiva najmanj pol ure, nakar ga razvaljaj. Da se ti ne bo trgalo, ga poškopri z gorko mastjo ali maslom. Iztrebi črešnjam koščice in črešnje potresi po testu. Potresi po testu tudi drob in, zrumenjenih v maslu dalje sladkorja in nekoliko cimeta. Zavij testo, ga deni v namazan model ter ga peci eno uro.

Črešnjevi cmoki iz krompirjevega testa. Skuhaj šest srednjedelih krompirjev, jih olup in ter prelači skozi sito. Krompir osoli, mu prideni žlico surovega masla, eno celo jajce ter še toliko moke, da dobiš mehko testo, katero potem razvaljaj za prst debelo. Razreži nato testo na štirioglate krpe (kose), tri do štiri palce dolge, oziroma široke. Na vsako krpo položi 3 ali 4 črešnje, katerim si odstranila koščice. Zavij črešnje v testo in testo dobro stisni. Te cmoke kuhaj osem minut ter jih nato posamezno vzemi iz vode. Razgrej nekoliko surovega masla, v njem zrumeni drobtine ter prideni cmoke, da se povaljajo v drobtinah. Potresi jih še s sladkorjem in cimetom ter daj na mizo. — Na isti način se pripravljajo marelični in češpljevi cmoki z razliko seveda, da črešnje nadomestiš z marelicami, oziroma češpljami.

Črešnjeva pogača. Vzemi 4 rumenjake 1 skodelico sladkorja ter limonine lupine za duh. Vse to dobro zmešaj, da naraste. Vzemi nato šalco drobtin ter jih zrumeni na surovem maslu. Drobtinam prideni primerno količino črešenj, iz katerih si odstranila koščice. Vse skupaj zmešaj, deni v namazan model ter peci 25 minut. Posebe vzemi dve pesti črešenj, nekoliko vode, par žlic sladkorja in nekoliko cimeta ter to skuhaj. Ko so črešnje hladne, jih polij čez pečeno pogačo.

Črešnjeve «šnite». Vzemi 4 jajca in za težo teh jajec sladkorja, enako težo surovega masla in enako težo moke. Vmešaj rumenjake, sladkor in maslo do rahlega. Prideni nekoliko zribane limonine lupine za duh in premešaj moko. Naredi trd sneg iz 4 beljakov ter ga premešaj. Vse to deni v namazan model in po vrhu posadi nekoliko črešenj, potresi dobro s sladkorjem in cimetom ter peci dobrih 30 minut. Ohlajeno pecivo vzemi iz modela in ga na deski razreži na «šnite». Zauživá se lahko mrzlo ali toplo.

Poziv „Domoljuba“ in „Slovenca“

Glede na neprestano poročanje gori navedenih listov o ogromnih svotah, ki jih je baje tajništvo demokratske stranke razmetalo za sedanje občinske volitve med volilce, podpisane tajništvo poziva «Domoljuba» in «Slovenca», da si pomagata iz denarne zadrege na ta način, da ustvarita velik rezervni sklad za svoj fisk z našo pomočjo. Ako nam imenovani uredništvi dostavita naslove onih volilcev, ki so prejeli za to, da so glasovali za našo stranko, se le po 1000 Din, ampak tudi vsako nižjo vsoto, in dalje, ako nam navedeta naslov le enega učitelja ali kogarkoli, ki je prejel 10.000 Din in 100.000 Din, odstopimo isti trenutak prav tako visoko vsoto uredništvu v listovni sklad za «katoliške liste». Prepričani smo, da smo s tem nudili «Slovencu» in «Domoljubu», ki sta imela zaradi zaplembe velike gnotne izgube, priliko, pridobiti si na pošten način denar, ki smo ga po klerikalnih klevalih razmetali v svojem nepoštenju.

V Ljubljani, dne 3. julija 1924.

Blagajnik JDS: Tajnik JDS:
Fran Marn I. r. dr. Stane Rapč I. r.

Poslano.*

Vrč hodi le toliko časa do vode, dokler se ne ubije. Tako je tudi mene minilo potrpljenje. Lani ponoči 10. junija mi je bila ukradena na gospodarskem poslopiju gospe T. P. denarnica s 1400 K in raznimi dokumenti ter nikljasta ura, vredna 600 K. Od strani gg. orožnikov je bil tatvine osumljen moj sospalec F. K.,

* Za vsebino uredništvo ni odgovorno.

Pazite na razliko

med kožnimi potplati in Palma Kaučuk potplati in petami. Prednosti proti kožnim potplati so večja trajnost in vzdržljivost čevljev, elastična in ugodna hoja, ter nizka cena.

Zahtevajte edino le »Palma«.

ki pa je bil radi premalih dokazov pred sodiščem oprošten. Čez mesec dni mi je tat po pošti poslal ukradene dokumente na moj naslov. Ravno v tem času je neznan zlikovec ponoči oddal skozi okno pri gospe T. P. neke pisanje, v katerem je zahteval 25.000 K, češ, da bo sicer vse požgal. Opetovano je bil zastran pisave preiskani F. K., pa tudi to pot je bil oprošten. Kakor pri vsaki zadevi, imajo mnogi grdi jeziki kaj govoriti, tako so tokrat obrnili vso krivdo na mene, češ da sem sam kriv tatvine in da sem na nekaj zvit način vtikal prste pri omenjenem pisanju. Svarim vsakogar pred takim opravljanjem. Kdor pa mi more kaj dokazati, mu dam 10.000 Din.

Vincene Simončič,
Kompolje pri Boštanju.

Za smeh in kratek čas

Pred rojstvom.

Sosed gre čez dvorišče, kjer zagleda otroka, nepremično sedečega v kotu ob ograji. «Ti pa tako miren, Tonček,» ga je pohvalil, dočim se drugi igrajo in vpijejo kot žerjavi. «Tudi jaz sem zraven, striček,» se je otrok nasmehnil. «Ves'e, ženitovanje igramo in jaz predstavljam otroka, ki še ni prišel na svet!»

Ščegetanje.

Učitelj: «No, Milica, koliko reber ima človek?»

Milica: «Ne vem, gospod učitelj; me namreč tako zelo rado ščegeta, da jih za nobeno ceno ne morem prešteti.»

Zastonj.

Zdravnik (pri preiskavi bolnika šepetaje sam s seboj): «Vse je zastonj.»

Bolnik (zase): «No, ta pa vendar enkrat ne bo nič računal.»

Skrb za drugega.

Mladenič: «Gospodična, ako odklonite mojo ljubezen, se bom ustrelil iz žalosti in obupa.»

Gospodična: «Za božjo voljo! Toda pazite, da še koga drugega ne zadenete!»

Naravoslovje.

Francek je prišel iz šole ter je pravil očetu o živalih, ki v marsičem prekašajo človeka. Ton pa očetu ni hotelo v glavo. Tedaj je sedla pred njiju muha na mizo.

«Ali jo vidite,» mu je sinček pokazal na živalco, «kako si mane sprednji nožici? Prav tako si mane človek roki po dobro uspešnem delu! Zdaj se gladi po zadnjih nogah — kakor človek, kadar ga nekaj vgrizne. No, sedaj je dvignila nogi ter ju je prekrizala na hrbtu — tega pa noben človek ne more storiti . . .»

Ribniška.

Gasper: «Leta tečejo . . . Danes obhajam desetletnico svoje poroke in po nekaj mesecih bova skupaj z ženo stara že šesdeset let. Ne verjameš?»

Tone: «Ne vem, kako bi rekel . . .»

Gasper: «Tako-le je to: žena pomeni številko šest, jaz pa sem ničla zraven nje . . .»

Vročina.

Gospodična, ki si je barvala lice, se je razgrela na plesni veselici in vsaka znojna kaplja ji je zarisala na obrazu rdečo črto. To je zapazila njena šestletna sestra ter je preplašena hitela k materi, proseč jo, da naj odidejo domov.

«Ali si se že naveličala gledanja?» je pozvedovala mati.

«Tisto ne, ampak vročina . . .!» je tožilo dekle. «Pomislite, naši Danici se je pričela koža tajati na obrazu!»

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : FRANCKOV : kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunanji po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: im »Franck« in »kavni mlinček«.

»Pravi : FRANCK : z mlinčkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

Popolnoma varno naložite denar v

LJUBLJANSKO POSOJILNICO

R. Z.
Z O. Z.

ki posluje v novopreurejenih prostorih

Mestni trg števil. 6 — V LJUBLJANI — Mestni trg števil. 6

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po 8% do 10% ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi više po dogovoru.

!!! Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter !!! proti poročstvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.

Abstraktno — konkretno.

Deci bogate rodbine je pojasnjevala vzgojiteljica med poukom, kaj pomenjata tuja izraza abstrakten in konkreten. Dejala je: «Konkretno pomenja nekaj telesnega, resnično obstoječega, abstraktno pa nekaj takega, kar se le misli, nič gotovega, kar se naravnost ne vidi. Milček, povej mi primer!»

Milček po kratkem premišljevanju: «Moje hlače, gospodična, so konkretne, Vaše pa — abstraktne!»

ILIRSKA POSOJILNICA

LJUBLJANA, Kralja Petra trg št. 8 I,
sprejema hranilne vloge po 8 %.

Večje in stalne vloge do 12 %.

Lovec, gozdarji, delavci, priporočamo Vam,
da si kupite

obleke,

pelerine, suknje, hlače, dežne plašče iz gume, vsakovrstno perilo po najnižji ceni le pri konfekcijski industriji

Drago Schwab, Ljubljana

Dvorni trg št. 3 (pod Narodno kavarno).

Največja zaloga vsakovrstnega blaga za moške in dečke. Zahtevajte vzorce!

Naročeno blago se razpošilja po poštne povzetju. V lastni režiiji se izdelujejo usnjeni (kožni) rekletci, hlače in čepice v črni, rjavi in sivi barvi.

Obleke po meri.

Zahtevajte pri trgovcih na deželi in kupujte
od stare leta **1885** ustanovljene
letu **1885** trdke

CROBATH Franc

dr. z o. z.

Manufaktura na debelo in drobno.

Trgovci na deželi, ostali odjemalci, prepričajte se pred nakupom znova o naših cenah in izberi! Trgovcem damo najmanjše količine po prvih cenah na debelo.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elza-Fluid! Čudili se boste! Dobredejen pri drgnjenju vsega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje! Čez 25 let priljubljen! Z zavojnico in poštino vred: 3 dvojne in 1 specialna steklenica 24 dinarjev, 36 dvojnih ali 12 spe-

cialnih steklenic 214 dinarjev z 10%nim doplačilom. Razpošilja ga: Lekarnar Evgen V. Feller, Stubica Donja, Elza trg št. 360, Hrvatsko. (a)

Suhe gobe

plačuje najbolje

M. Geršak & Komp.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!**Potrebno je, da morete kupiti povsod Fellerjev Elza-Fluid!**

Ako sprevidite, da Fellerjevega pravega Elza-Fluida kje ne morete dobiti, Vas prosimo, da nam to naznanite; takoj nato Vam bomo sporočili najugodnejše mesto, kjer se prodaja:

To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Pravi Fellerjev Elza-Fluid kot dobredeino sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! Pozimi! Poleti! Pri tisoč priložnostih se pokaže kot blago delujoče, bolečine lajšajoče, koristen in mnogostransko uporabljen. Je veliko močnejši in deluje bolje kakor francosko žganje. Sploh najboljšje sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi porečete:

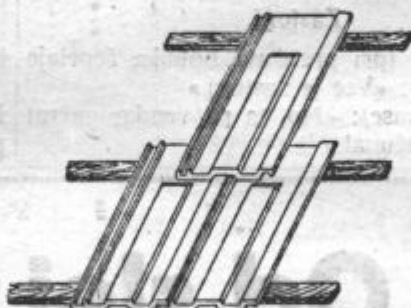
To je najboljšje, kar sem kdaj okušal!

Z zavojnico in poštino vred stane: 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 24 Din; 12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 85 Din; 24 dvojnih steklenic ali 8 specialnih steklenic 151 Din; 36 dvojnih steklenic ali 12 specialnih steklenic 214 Din.

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa po 4 dinarje in 6 dinarjev; Elza-mentolni črtniki 7 dinarjev; Elza-švedska tinktura za želodec; Elza-zagorski sok za prsa in zoper kašelj; Elza-ribje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonška voda 15 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; glicerin po 4/80 dinarja in 15 dinarjev; Lysol, Lysolorm po 26 dinarjev; kileški ča: od 2 dinarjev navzgor; originalno Radikum-francosko žganje, velika steklenica, 15 dinarjev; Elza-mrčesni prašek 10 dinarjev; stimp za podgane in miši 8 dinarjev. Pri primotu se zavojnica in poština posebe zaračunavata.

K tem cenam se priračunava sedaj 10%,no doplačilo. Pisma se naj naslavljaajo natančno takole:

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elza-trg št. 360, Hrvatsko.

Miklošičeva c. 13

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani
prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

nudijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšje preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zarezama, kakor tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

SLAVENSKA BANKA D. ZAGREB**Podružnica Ljubljana**

Vplačana delniška glavica in rezerve preko 120,000.000 dinarjev

Podružnice: Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Vršac, Wien; ekspoziture: Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka in Jesenice; afilijaciji: Slovenska banka, Ljubljana, in Jugoslavenska industrijska banka, d. d., Split.

Lastne agencije v Južni Ameriki: Buenos Aires, Rosario de Santa Fé; v Severni Ameriki: v vseh večjih mestih direktne bančne zveze. — Posreduje vse bančne in trgovske posle z inozemstvom, posebno z Italijo in Avstrijo.

Olajšuje posle eksporterjem in importerjem s tem, da jim eskomptira
:: menice v lirah kakor tudi v drugih inozemskih valutah ::

Otvorja akreditive, izstavlja garantna pisma ter izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Vloge na knjižice in v tekočem računu obrestuje najpovoljnejše.

12